

ความสำคัญของพม่าต่อความมั่นคงของไทย

ไทยมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงในบริเวณแนวพรมแดนด้านที่ติดต่อกับพม่าหลายประการ ทั้งนี้เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ในบริเวณแนวพรมแดนด้านนี้ ทั้งด้านไทยและด้านพม่ามีลักษณะเป็นทิวเขาสลับซับซ้อนและป่าทึบ ลักษณะดังกล่าวจึงเหมาะสมเป็นอย่างมากสำหรับชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่าที่จะใช้เป็นฐานที่มั่นในการสู้รบระหว่างกองกำลังชนกลุ่มน้อยกับกองกำลังทหารรัฐบาลพม่า การปะทะกันระหว่างกองกำลังชนกลุ่มน้อยกับกองกำลังทหารรัฐบาลพม่า หรือในบางครั้งก็ระหว่างกองกำลังชนกลุ่มน้อยด้วยกันเอง ในบริเวณแนวพรมแดนที่ติดกับประเทศย่อมสร้างปัญหาให้กับความมั่นคงของไทยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการรุกรานอิทธิพลไทย ความเสียหายอันเนื่องมาจากการสู้รบ ปัญหาผู้อพยพ และปัญหาการค้าอาวุธสงคราม ทั้งนี้ลักษณะของภูมิประเทศและภูมิอากาศในบริเวณนี้โดยเฉพาะบริเวณรอยต่อของ 3 ประเทศ คือ พม่า-ไทย-ลาว ที่มีชื่อเรียกว่า "สามเหลี่ยมทองคำ" นั้นเหมาะสมสำหรับการลักลอบผลิตยาเสพติดและสะดวกในการลำเลียงส่งไปขายยังต่างประเทศ เพื่อเป็นรายได้ของกองกำลังของกลุ่มตนอีกด้วย สภาพทางภูมิประเทศดังกล่าวยังเป็นการง่ายต่อการที่ทั้งพม่าไทยและพม่าพม่าจะลักลอบทำการค้ากันโดยไม่ผ่านพิธีการทางศุลกากร ซึ่งการค้าอันกระบบแบบนี้ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของไทยด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ไทยกับพม่ายังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดแนวพรมแดนในบางช่วงอีกด้วย ซึ่งเป็นผลมาจากการที่แนวพรมแดนส่วนใหญ่เป็นแนวพรมแดนตามธรรมชาติ อันได้แก่ ทิวเขาและแม่น้ำ จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ประกอบกับความตกลงเกี่ยวกับเส้นกั้นพรมแดนที่ได้เคยทำไว้ในอดีตไม่ชัดเจนพอ จึงก่อให้เกิดปัญหาระหว่างไทยกับพม่าอยู่เนือง ๆ และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย

ในบทนี้จะ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณแนวพรมแดนไทย-พม่า รวมทั้งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยว่าเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่า ทำไมผู้มีส่วนในการกำหนดนโยบายของไทยต่อพม่าจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจในการเสริมสร้างสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศทั้ง 2 ไว้

ปัญหาที่เกิดจากการสู้รบระหว่างกองกำลังชนกลุ่มน้อยกับกองทหารรัฐบาลพม่า

ความขัดแย้งและการสู้รบระหว่างกองกำลังชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ กับกองทหารรัฐบาลพม่ามีสาเหตุมาจากการที่พม่าได้เรียกร้องเอกราชจากอังกฤษภายหลังจากที่สงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลง ในการนี้พม่าได้ชักชวนให้รัฐต่าง ๆ ร่วมมือด้วยโดยขอให้รวมกับพม่าเข้าเป็นสหภาพเพื่อดำเนินการเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษอย่างเป็นทางการเป็นปึกแผ่น จากผลการประชุมผู้นำของรัฐต่าง ๆ ที่เมืองปางหลวงในรัฐฉานเมื่อปี พ.ศ. 2490 ได้ตกลงกันว่ารัฐต่าง ๆ จะเข้าร่วมกับพม่าเป็นสหภาพภายใต้เงื่อนไขว่าเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้ว 10 ปี พม่าจะให้รัฐต่าง ๆ ได้ปกครองตนเอง แต่เมื่อถึงกำหนดแล้วรัฐบาลกลับไม่ทำตามเงื่อนไขดังกล่าว และในการปกครองยังไม่ยอมให้ชนกลุ่มน้อยมีสิทธิเท่าเทียมชาวพม่า แต่มีนโยบายที่จะกลืนชาติต่าง ๆ ของชนเหล่านี้ให้หมดไป โดยพยายามบีบบังคับให้ชนกลุ่มน้อยละทิ้งเชื้อชาติ ตลอดจนชนบทธรรมเนียมประเพณีของตนมาเป็นชาวพม่าโดยสิ้นเชิง ดังนั้นจึงทำให้ชนกลุ่มน้อยได้ทวิการเคลื่อนไหวที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลพม่ามากยิ่งขึ้น และเมื่อนายพลเนวินเข้าทำรัฐประหารเมื่อปี พ.ศ. 2505 ได้จับกุมตัวเจ้าหน้าและบุคคลสำคัญของรัฐต่าง ๆ ทุกรัฐมาควบคุมตัวไว้ จึงทำให้ชนกลุ่มน้อยในรัฐต่าง ๆ รวบรวมกำลังเป็นกลุ่มต่าง ๆ ขึ้น เพื่อต่อต้านรัฐบาลพม่าโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแยกตัวออกจากสหภาพพม่า¹

¹บุษกร กาญจนจารี, "พม่า," เอกสารประกอบคำบรรยายประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2529. (อัดสำเนา)

กองกำลังชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ นั้นมีฐานที่มั่นอยู่บริเวณแนวพรมแดนไทย-พม่า โดยเฉพาะพื้นที่ในด้านที่ติดกับประเทศไทยจะเป็นเขตการสู้รบโดยตรงและเป็นเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อยทั้งสิ้น นับจากอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เรื่อยลงมาจนถึงอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จะมีชนกลุ่มน้อยที่สำคัญหลายกลุ่ม ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้บางกลุ่มไม่ได้มีอุดมการณ์ทางการเมืองในการต่อสู้กับพม่าเพื่อปกครองตนเองแต่อย่างใด เพียงแต่ใช้เรื่องการเมืองเป็นข้ออ้าง แท้จริงแล้วกำลังชนกลุ่มน้อยเหล่านี้มีพฤติกรรมในทางหาประโยชน์เพื่อความอยู่รอดของกลุ่มสำคัญและมีอิทธิพลมากที่สุดได้แก่กลุ่มซุนซ่า (Shan United Army : SUA) ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่ส่งผลกระทบและเป็นปัญหาต่อความมั่นคงทั้งของไทยและพม่ามากที่สุด เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเป็นขบวนการค้ายาเสพติดที่ใหญ่ที่สุด หลังจากที่รัฐบาลไทยได้ใช้กำลังปราบปรามกวาดล้างฐานที่ตั้งสำคัญที่บ้านหินแตก อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงรายเมื่อเดือนมกราคม 2525 กองกำลังของซุนซ่าจึงได้แยกสลายหลบหนีเข้าไปอยู่ในเขตแดนพม่าติดบริเวณแนวพรมแดนไทยตั้งแต่เขตจังหวัดเชียงรายเรื่อยลงมาถึงเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในการนี้ได้จัดตั้งกองบัญชาการใหญ่ขึ้น 2 แห่ง ได้แก่ ในบริเวณพื้นที่ตรงข้ามกับอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย (ใกล้กับที่บ้านหินแตก อันเป็นฐานที่มั่นเดิม) กับบริเวณพื้นที่ตรงข้ามกับอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน กองกำลังของซุนซ่าก็ยังคงดำเนินการค้ายาเสพติดอยู่ตามบริเวณแนวพรมแดนติดกับประเทศไทยเหมือนเช่นเดิม นอกจากกลุ่มของซุนซ่าแล้วยังมีอีกหลายกลุ่มที่มีฐานที่มั่นติดกับแนวพรมแดนไทย-พม่าด้านภาคเหนือตอนบนของไทย เช่น กลุ่มของกองเงินหรือโบมูเอ็ง ซึ่งตั้งชื่อกลุ่มว่าสภาปฏิวัติรัฐไท (Tailand Revolutionary Army : TRA) กองกำลังกลุ่มไทยใหญ่ที่เรียกตัวเองว่ากองทัพรัฐฉาน (The Shan State Army : SSA) กองกำลังกลุ่มคะยา กองกำลังกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้มีพฤติกรรมในเรื่องของการค้ายาเสพติดและการค้าของผิดกฎหมายตามบริเวณชายแดนเช่นเดียวกับกลุ่มซุนซ่า อย่างไรก็ตามกองกำลังที่ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดก็มีเช่น กองกำลังชนกลุ่มน้อยที่อยู่ถดลงมาทางใต้ เริ่มตั้งแต่บริเวณชายแดนไทยตรงข้ามกับจังหวัดตาก และจังหวัดกาญจนบุรี เรื่อยลงไปจนถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดระนอง มีชนกลุ่มน้อยที่สำคัญ คือ กองกำลังกะเหรี่ยงอิสระ ซึ่งยังคงรักษาอุดมการณ์ที่จะต่อสู้กับรัฐบาลพม่าเพื่อการปกครองตนเองอยู่ กองกำลังกลุ่มนี้มีบาตินเป็นประธานาธิบดี และมีนายพลโบเมียะเป็นนายกรัฐมนตรี นอกจากกลุ่มกะเหรี่ยงอิสระแล้วเรื่อยลงไปเป็นที่ตั้งของชนกลุ่มน้อยสัญชาติ

มอญ ซึ่งจะมีการเคลื่อนไหวอยู่ใกล้บริเวณแนวชายแดนไทยตั้งแต่จังหวัดกาญจนบุรีลงไป² ดังแผนที่ที่ 4.1 แสดงพื้นที่การยึดครองของกองกำลังชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่าติดชายแดนไทย ยกเว้นในเขตอำเภอท่าซี้เหล็ก (ตรงข้ามอำเภอแม่สลาย จังหวัดเชียงราย) อำเภอเมืงยวดี (ตรงข้ามอำเภอแม่สลด จังหวัดตาก) และอำเภอเกาะสอง (ตรงข้ามจังหวัดระนอง) ซึ่งเป็นเพียง 3 อำเภอที่รัฐบาลพม่าสามารถควบคุมได้ จากสถิติของเจ้าหน้าที่ไทยในปี พ.ศ. 2532 พบว่ามีฐานที่มั่นของกองกำลังชนกลุ่มน้อยห่างจากพรมแดนไทยไม่เกิน 50 กิโลเมตร 148 แห่ง กำลังพลทั้งสิ้นประมาณ 15,936 คน³ ดังแผนที่ที่ 4.2 แสดงฐานที่ตั้งของกองกำลังชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ ติดแนวชายแดนไทย

การที่กองกำลังชนกลุ่มน้อยมักจะมาจัดตั้งฐานที่มั่นในบริเวณที่ติดกับชายแดนไทยนั้น มีเหตุผล 4 ประการคือ⁴

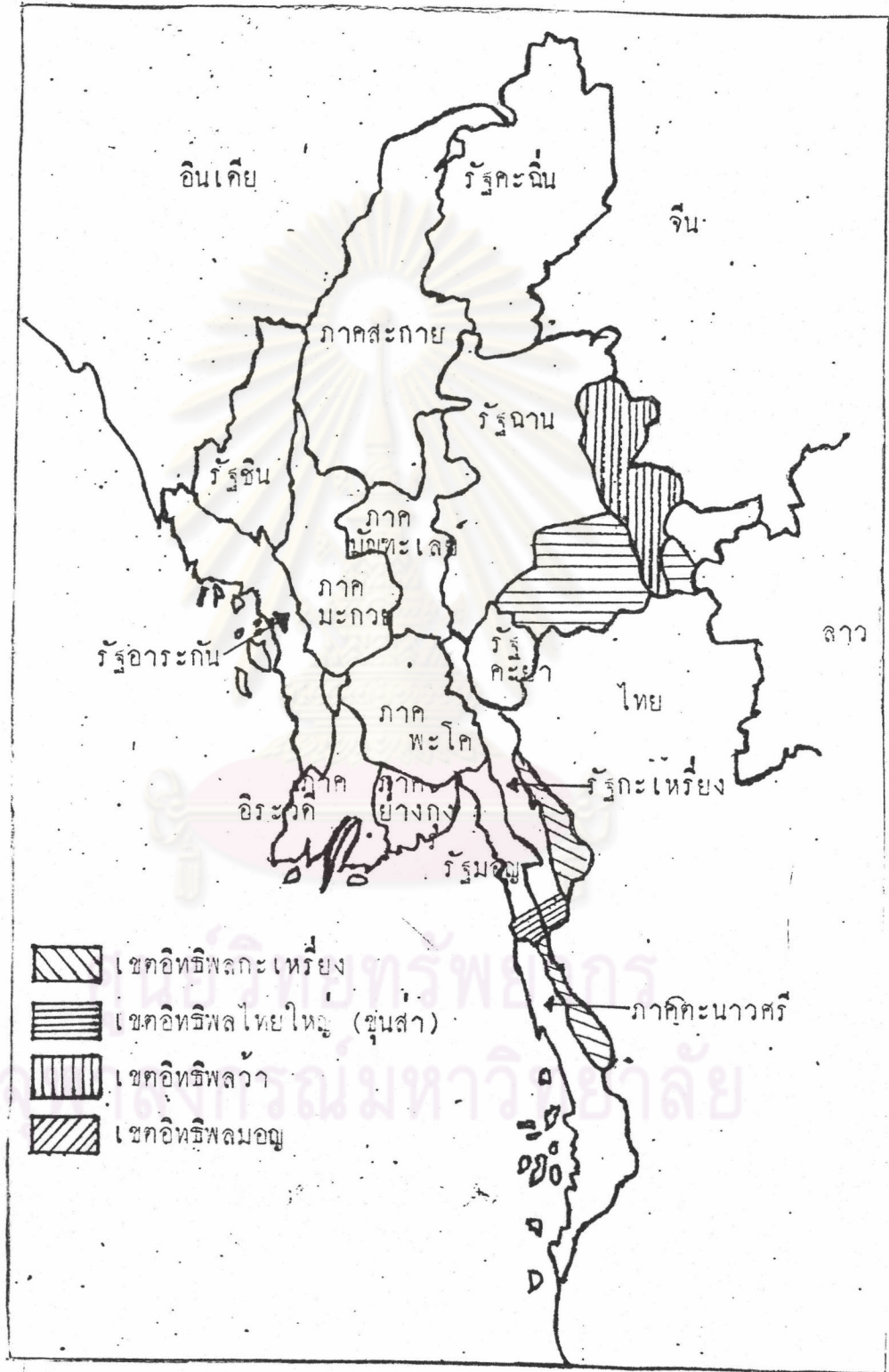
ประการแรก เพื่อให้ประเทศไทยเป็นแหล่งส่งกำลังบำรุงในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น อาหาร ยารักษาโรค อาวุธยุทโธปกรณ์ที่ใช้ในการสู้รบ โดยได้รับการสนับสนุนจากพ่อค้าไทย ลักลอบดำเนินการจัดส่งให้เพื่อแลกเปลี่ยนกับผลตอบแทนที่ค่อนข้างสูง

² นาวาอากาศตรีประสงค์ สุ่นศิริ, "ประเทศรอบบ้านกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย," จิตวิทยาความมั่นคง (กรุงเทพฯ : สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, 2529), หน้า 281-282.

³ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด, "สรุปข่าวความมั่นคงด้านสหภาพพม่า ฉบับที่ 9," 1-30 กันยายน 2532. (อัดสำเนา)

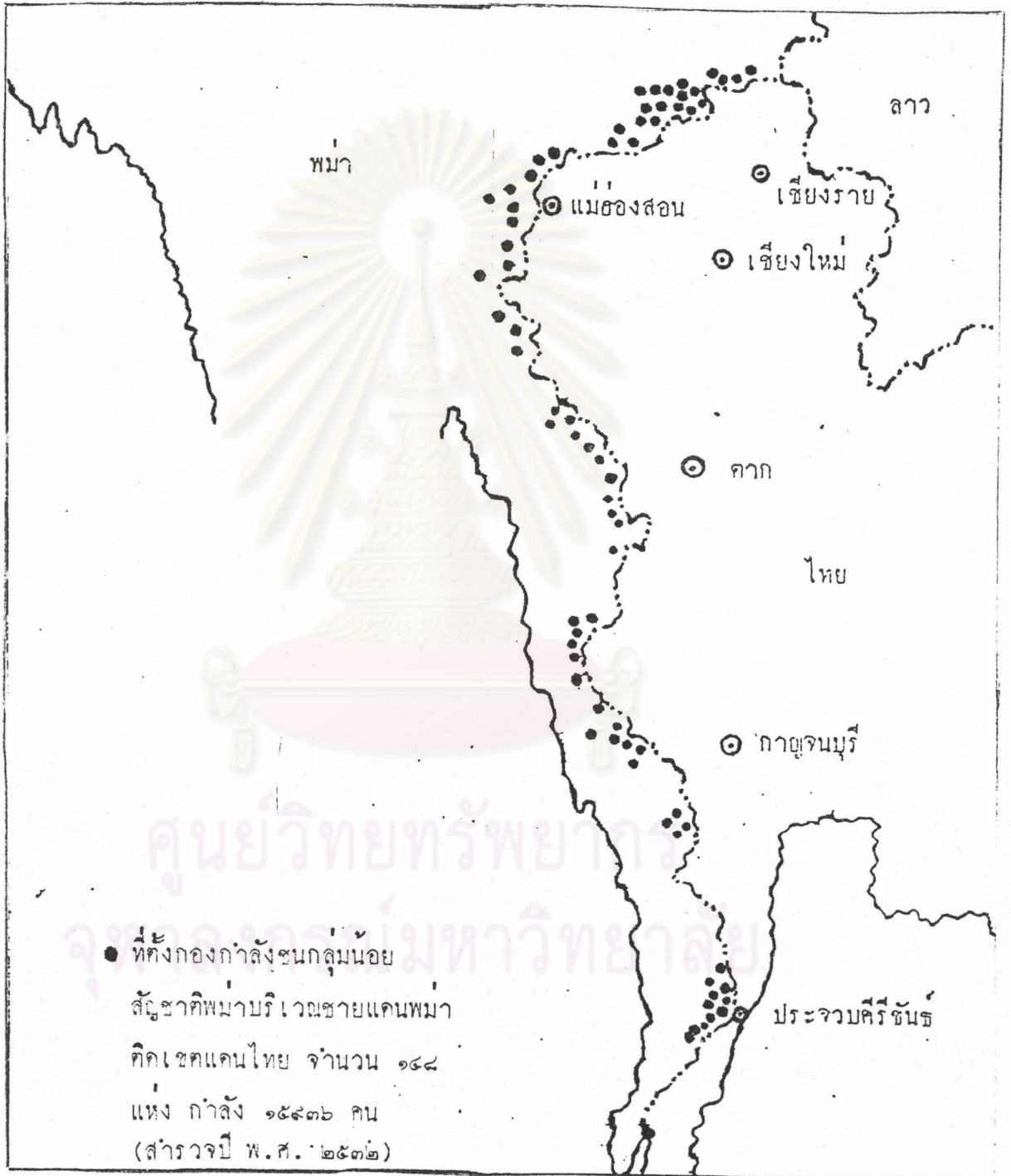
⁴ เรื่องเดียวกัน.

แผนที่ที่ 4.1 แผนที่สังเขปแสดงพื้นที่อิทธิพลของกองกำลังชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่า

ที่มา ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด

แผนที่ที่ 4.2 แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งกองกำลังชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่าติดชายแดนไทย

พม่า ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด

ประการที่สอง เพื่อให้สถานพยาบาลของไทยรักษากำลังพลที่บาดเจ็บจากการสู้รบ และเจ็บป่วยด้วยโรคภัยอื่น ๆ ซึ่งฝ่ายเจ้าหน้าที่ของไทยจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือด้วยเหตุผลทางมนุษยธรรม ยิ่งไปกว่านั้นบุคคลที่อยู่ในระดับผู้นำกองกำลังชนกลุ่มน้อยยังสามารถเข้ารับการรักษายาบาลจากโรงพยาบาลเอกชนที่มีชื่อเสียงของไทยได้ด้วย

ประการที่สาม เพื่อความสะดวกในการเดินทางข้ามพรมแดนมายังประเทศไทยของ ผู้นำหรือเจ้าหน้าที่ของกองกำลังในการติดต่อประสานงานหรือรับความช่วยเหลือจากผู้ให้การสนับสนุนนอกประเทศ

ประการสุดท้าย เพื่อใช้ดินแดนไทยเป็นกำแพงป้องกันการโจมตีจากทางด้านหลัง ในบางครั้งหากถูกรัฐบาลมากัดดันก็สามารถถอนตัวหลบภัยเข้ามาในดินแดนไทยได้ ซึ่งฝ่ายไทยจำเป็นต้องรับไว้เป็นการชั่วคราวด้วยเหตุผลทางมนุษยธรรม

รัฐบาลพม่าได้พยายามดำเนินการปราบปรามกองกำลังชนกลุ่มน้อยมาโดยตลอดระยะเวลา กว่า 30 ปี ซึ่งการปราบปรามยังไม่มีทีท่าว่าจะยุติได้ง่าย เพราะรัฐบาลพม่ายังไม่มีความเข้มแข็งพอทั้งในด้านการทหาร เศรษฐกิจ การเมือง และการสนับสนุนจากประชาชน รวมทั้งพม่ายังมีปัญหภายในอีกหลายประการอันเป็นอุปสรรคสำคัญในการจะเอาชนะกองกำลังชนกลุ่มน้อยได้ นอกจากนี้เนื่องจากพรมแดนระหว่างไทยกับพม่านั้นมีระยะทางที่ยาวประมาณ 2,877 กิโลเมตร และมีช่องทางติดต่อระหว่างประเทศมากถึง 76 ช่องทางตลอดแนวชายแดน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1 ทำให้ยากต่อการตรวจตราและควบคุมดูแลได้อย่างทั่วถึงจากเจ้าหน้าที่ของไทย⁵

⁵ นาวาอากาศตรีประสงค์ สุ่นศิริ, "ประเทศรอบบ้านกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย," จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า 281-282.

ตารางที่ 4.1 ช่องทางติดต่อบริเวณแนวพรมแดนไทย-พม่า

	จังหวัด	จำนวนช่องทาง	
1	เชียงราย	2	ท่าซี้เหล็ก และห้องลิก
2	เชียงใหม่	7	แม่ฮ้อย ม่อนปิน แม่ฮอน ปุงคำ แม่สาว แม่แหง และ หนองหมูฮื้อ
3	แม่ฮ่องสอน	13	ปางมะฮ้า หมอกจำแป่ ผาบ่อง ห้วยโป่ง แม่ยอม แม่ดง แม่ลานชัย เมืองปอน ห้วยผา ชุนยาม แม่ลาหลวง แม่เนาเติง และ เวียงเหนือ
4	ตาก	13	บ้านช่องแคบ, แม่กู่, แม่ตาว, ท่าสายลวด แม่กาสา แม่จะเรอ แม่ระมาด คะเนจื้อ แม่จัน แห่หลวง โกอโกร แม่ตัน และ ท่าสองยาง
5	กาญจนบุรี	8	จรเข้เผือก สิงห์ลุ่มสุน ปิล็อก ท่าขนุน หินดาด ลิ่นถิ่น หนองลู และ โลโว
6	ราชบุรี	1	สวนผึ้ง
7	เพชรบุรี	2	บางน้ำกั๊ด และ สองพี่น้อง
8	ประจวบคีรีขันธ์	15	หินเหล็กไฟ เขาน้อย กังกะทาย กุยบุรี อ่าวน้อย เกาะหลัก คลองวาน พงษ์ประสาท ห้วยยาง ทับสะแก อ่างทอง ธงชัย ร่อนตอง ปากแพรง และ ทรายทอง
9	ชุมพร	15	รัมร้อ สลวย ปากจั่น มะมุ น้ำจืดน้อย น้ำจืดใหญ่ ลำเลียง บางแก้ว ทรายทอง ปากน้ำ หงาว ราชกรุก ม่วงกลาง นาคา และ กาวอน
	รวม	76	

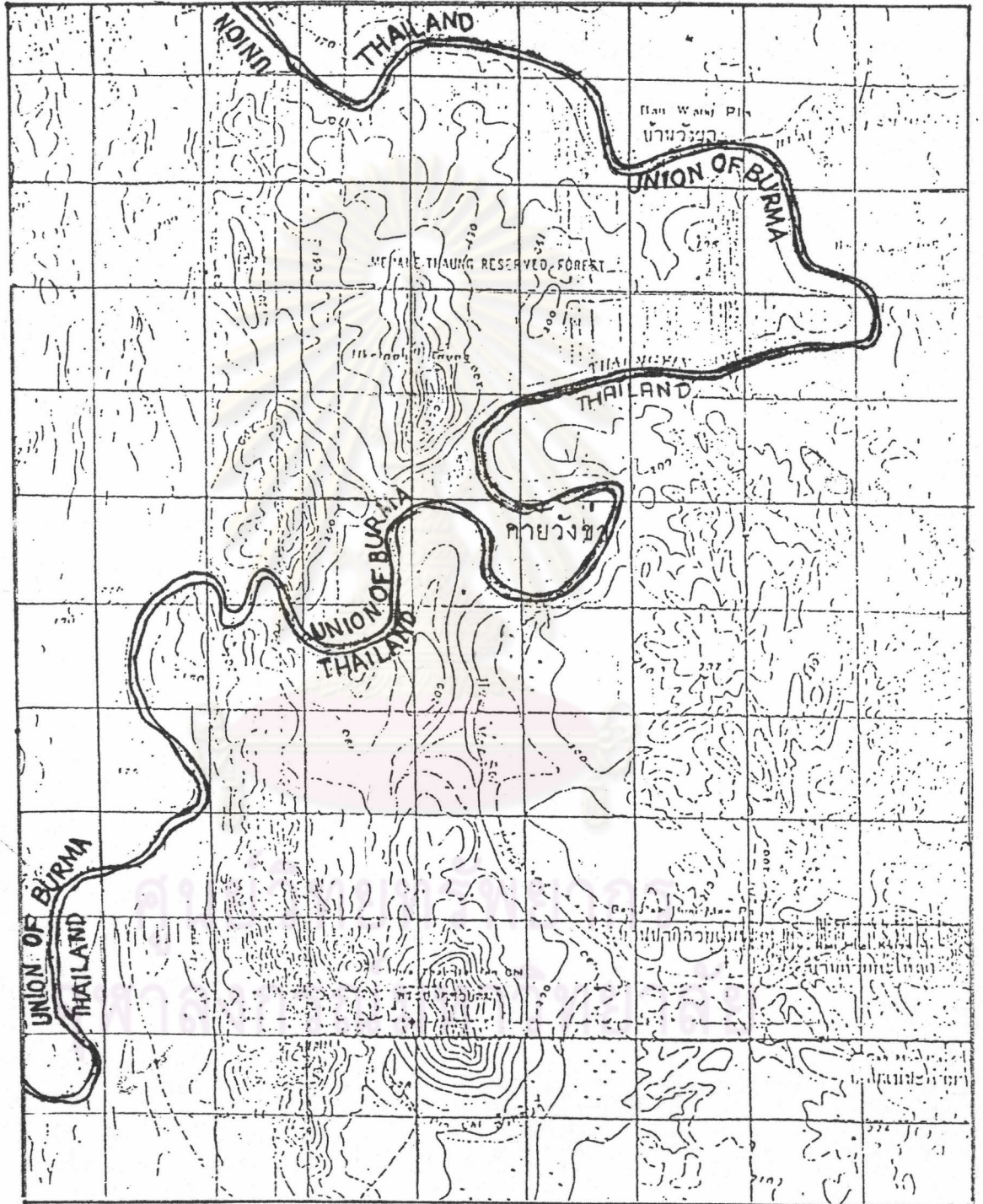
นับแต่นายพลซอ หม่อง ได้ทำการปฏิวัติยึดอำนาจการปกครองในเดือนกันยายน 2531 เป็นต้นมา เขาได้พยายามเร่งระดมกำลังเข้าปราบปรามกองกำลังชนกลุ่มน้อยอย่างหนัก ก่อให้เกิดปัญหาต่อประเทศไทยบริเวณแนวพรมแดนด้านตะวันตกหลายประการและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของไทยตามมา ปัญหาดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการรุกรานลาวโดย

ตามที่ได้กล่าวมาข้างแล้วว่า กองกำลังชนกลุ่มน้อยได้อาศัยภูมิประเทศที่เป็นป่ารกทึบตามบริเวณแนวพรมแดนมาติดประเทศไทยเป็นแหล่งที่ทำกินทั้งโดยทางสุจริตและผิดกฎหมายแล้ว ยังอาศัยพื้นที่เหล่านั้นเป็นฐานที่มั่นและหลบซ่อนในการต่อสู้กับทหารรัฐบาลพม่า และเนื่องจากกองกำลังชนกลุ่มน้อยมีกำลังพลและอาวุธน้อยกว่าทหารพม่า จึงได้ใช้ลักษณะภูมิประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลำน้ำหรือสันเขาที่ใช้เป็นเส้นกั้นพรมแดนตามธรรมชาติระหว่างไทยกับพม่า เป็นเครื่องกีดขวางตามธรรมชาติเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่ฐานที่มั่นของตน เช่น กองกำลังกะเหรี่ยงอิสระได้จัดตั้งค่ายวังซ่า เป็นฐานที่มั่นบนริมฝั่งแม่น้ำเมย ตรงข้ามอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าแม่น้ำเมยในแถบนี้ไหลคดเคี้ยวไปมาจึงเป็นจุดที่เหมาะสมแก่การตั้งรับ เมื่อกองกำลังทหารฝ่ายรัฐบาลยกกำลังมาโจมตีค่ายก็จะถูกลักษณะทางภูมิประเทศบีบให้เข้าโจมตีด้านหน้าค่ายได้ทิศเดียวเท่านั้น และก็ไม่สามารถยกกำลังพลจำนวนมากเข้าปฏิบัติการได้ หากกองกำลังฝ่ายรัฐบาลต้องการใช้กำลังพลจำนวนมากเข้าทำการโจมตีค่ายก็ต้องเข้าทางด้านข้างหรือด้านหลัง ซึ่งจำเป็นต้องยกกำลังข้ามลำน้ำเมยมาโจมตีออกไปจากฝั่งไทย แต่การใช้วิธีการเช่นนี้จะถือว่าเป็นการรุกรานลาวโดยไทยเช่นกัน ดังแผนที่ที่ 4.3 นอกจากนั้นยังมีค่ายอื่น ๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน เช่น ค่ายมอโปเก้ ค่ายพาลู เป็นต้น^๕

^๕นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ, "ปัญหาการรุกรานลาวโดยตามแนวชายแดน," จิตวิทยาความมั่นคง (กรุงเทพฯ : สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, 2528), หน้า 316.

แผนที่ที่ 4.3 ที่ตั้งค่ายวังชาของกะเหรี่ยง

ที่มา กรมแผนที่ทหาร

อุปสรรคทางภูมิประเทศดังกล่าวนอกจากทำให้กองกำลังทหารพม่าไม่สามารถกวาดล้างและทำลายกองกำลังชนกลุ่มน้อยได้สำเร็จแล้วยังทำให้กองทัพพม่าต้องพบกับการสูญเสียอย่างมาก เพื่อให้การปราบปรามกองกำลังชนกลุ่มน้อยประสบผลสำเร็จอย่างจริงจัง ในปี พ.ศ. 2526 กองกำลังทหารพม่าจึงตัดสินใจที่จะละเมิดอธิปไตยของไทยโดยนำกำลังข้ามลำน้ำเมยมาฝั่งไทยเพื่อใช้กลยุทธ์ในการตีโอบปีกและด้านหลังของฐานที่มั่นกองกำลังกะเหรี่ยงอิสระ หลังจากนั้นกองกำลังทหารพม่าได้มีเจตนาที่จะทำการละเมิดอธิปไตยของไทยมาโดยตลอด มิใช่แต่จะมีเพียงการรุกล้ำอธิปไตยของทหารรัฐบาลพม่าเท่านั้น หลายครั้งที่เดียวที่กองกำลังชนกลุ่มน้อยได้ถอยร่นหลบหนีการโจมตีของกองกำลังทหารรัฐบาล ซึ่งก็ถือว่าเป็นการรุกล้ำอธิปไตยของไทยเช่นกัน⁷ ตัวอย่างการละเมิดอธิปไตยครั้งสำคัญ⁸ ได้แก่

ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2526 เวลาประมาณ 04.00 น. ทหารพม่า 1 กองร้อย พร้อมด้วยลูกหาบ ได้ข้ามลำน้ำเมย ที่หน้าอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เพื่อเข้าตีด้านหลังของค่ายกะเหรี่ยงอิสระมอโปเก้ กองกำลังทหารพม่าของไทย ได้เข้าขัดขวางและชี้แจงให้ทหารพม่าทราบ ทหารพม่าจึงได้ถอนตัวกลับไป โดยไม่สามารถเข้ายึดที่หมายได้

ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2527 เวลาประมาณ 05.00 น. ทหารพม่าได้ข้ามลำน้ำเมย บริเวณโรงเลื่อย ปากห้วยแม่โพ ในเขตอำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก เพื่อเข้าตีด้านหลังค่ายมอโปเก้อีกครั้ง และในครั้งนี้ได้ปะทะกับกำลังของ ตชด. ทำให้ ตชด. เสียชีวิต 2 นาย รยยนต์หุ้มเกราะได้รับความเสียหาย ทหารพม่าเสียชีวิต 12 คน ในที่สุดทหารพม่าถอนตัวกลับไป

⁷ เรื่องเดียวกัน.

⁸ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด, "สรุปข่าวความมั่นคงด้านสหภาพพม่า ฉบับที่ 9."

ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2530 ทหารพม่าจำนวนประมาณ 1,000 คน ได้เข้าโจมตีค่ายวะเลย์ของกะเหรี่ยงอิสระ ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับบ้านวะเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ทหารกะเหรี่ยงถอนตัวเข้าเขตไทย ทหารพม่ารุกไล่ติดตามข้ามน้ำวะเลย์ ซึ่งเป็นเส้นกั้นพรมแดนเข้าสู่เขตไทย ได้ปะทะกับ ทชด.ไทย ทำให้รถหุ้มเกราะเสียหาย และ ทชด. เสียชีวิต 1 คน

ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2531 ทหารพม่าจำนวนประมาณ 200 คน ได้เคลื่อนย้ายผ่านช่องเหมืองบิล็อก อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เข้าตีค่ายกะเหรี่ยงอิสระ ทางด้านหลัง ทำให้ปะทะกับ ทชด.ของไทย ทชด.เสียชีวิต 1 นาย บาดเจ็บ 2 นาย

ครั้งที่ 5 เกิดเหตุการณ์เช่นเดียวกับครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2532 ไม่มีการสูญเสียของฝ่ายไทยแต่อย่างใด

ครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2532 ทหารพม่าจำนวนประมาณ 300 คน ได้ข้ามลำน้ำเมย บริเวณตรงข้าม อำเภอท่าสองยาง เพื่อเตรียมเข้าตีค่ายแม่หละของกะเหรี่ยง ทางอำเภอท่าสองยางได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปชี้แจง แต่ทหารพม่าไม่ยอมถอนตัวออกจากดินแดนไทย ดังนั้นฝ่ายไทยจึงต้องยิงกระสุนระเบิดซบไล่ทหารพม่าจึงได้ถอนตัวกลับ

ครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2532 ทหารพม่าจำนวนประมาณ 300 คน ได้ข้ามลำน้ำเมยที่บ้านวังแก้ว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อเข้าตีค่ายวังซ่าของกะเหรี่ยง ทำให้เกิดการปะทะกับ ทชด. และทหารพรานของไทย ผลจากการปะทะกันในครั้งนี้ฝ่ายไทยสามารถยึดศพนทหารพม่าได้ 6 ศพ แต่ทชด.และทหารพรานของไทยจำนวน 2 นาย ก็ได้รับบาดเจ็บเช่นกัน อีกทั้งตลาดวังแก้วถูกไฟไหม้เสียหายมูลค่าประมาณ 19 ล้านบาท

ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2532 ทหารพม่าประมาณ 30 คน ซึ่งเป็นส่วนล่วงหน้าของกำลังส่วนใหญ่ ได้รุกร้าเขตแดนที่บ้านห้วยไฮ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ปะทะกับกำลังของไทย ผลของการปะทะฝ่ายไทยยึดศพทหารพม่าได้ 1 ศพ

ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2532 ทหารพม่าประมาณ 800 คน ได้ข้ามลำน้ำเมยบริเวณใกล้บ้านแม่โกนเกน อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เพื่อเข้าตีด้านหลังของค่ายกะเหรี่ยงพาลู แต่ฝ่ายพม่าปฏิบัติการโดยรวดเร็ว จึงไม่ทันปะทะกับกำลังของฝ่ายไทย

ครั้งที่ 10 เมื่อเดือนมกราคม 2533 ได้เกิดเหตุการณ์เช่นเดียวกับครั้งที่ 7 ฝ่ายไทยพบศพทหารพม่า รวม 19 ศพ

นอกจากนี้ยังมีการล่าแดนครั้งย่อย ๆ อีกหลายครั้ง

การรุกร้าอธิปไตยแต่ละครั้ง ฝ่ายไทยได้ทำการประท้วงไปยังฝ่ายพม่าทันที ซึ่งพม่าก็มักจะอ้างว่า เป็นการรุกล้ำฝ่ายกะเหรี่ยงและลักษณะภูมิประเทศเป็นเหตุให้เส้นเขตแดนไม่ชัดเจน จึงทำให้เกิดการล่าแดนขึ้น แต่ตามข้อเท็จจริงแล้ว แม่น้ำเมย ซึ่งเป็นเส้นเขตแดนนั้นมีความกว้างประมาณ 100 เมตร เห็นได้ชัดเจนในภูมิประเทศ และการข้ามลำน้ำเมยก็มีใช้เป็นการไล่ติดตาม หากแต่เป็นการเตรียมการเข้าตี จะเป็นการรุกล้ำตามที่อ้างก็คือ ครั้งที่ 3 และ 8 เท่านั้น และโดยเฉพาะเหตุการณ์ในครั้งที่ 10 ฝ่ายไทยโดยคณะกรรมการชายแดนไทย-พม่าได้แจ้งเตือนฝ่ายพม่าก่อนเกิดการล่าแดนถึง 9 ครั้ง และในการล่าแดนครั้งที่ 3 ที่บ้านวะเลย์ หลังจากการประท้วงของฝ่ายไทย นายพลซอ หม่อง เองก็ยอมรับว่าจะกำชับมิให้ฝ่ายพม่าดำเนินการเช่นนี้อีก^๑

^๑ นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ, "ปัญหาการรุกร้าอธิปไตยตามแนวชายแดน," จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า 316.

ฉะนั้นจึงพิจารณาได้ว่าการรุกรานอิทธิพลโดยของฝ่ายพม่านั้น กระทำไปโดย
จงใจนับเป็นการลบลู่เกียรติภูมิของไทยอย่างชัดแจ้ง อันจะเป็นสาเหตุกระทบไปถึงความสัมพันธ์
อันดีระหว่างประเทศ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต่อความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของ
ประชาชนไทยตามแนวชายแดน

2. ปัญหาความเสียหายอันเกิดจากการสู้รบ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา รัฐบาลพม่าได้เร่งการปราบปรามกอง
กำลังชนกลุ่มน้อยอย่างหนักโดยเฉพาะกองกำลังกะเหรี่ยงอิสระที่มีฐานที่มั่นเรียงรายอยู่ตามแนว
ชายแดนพม่าติดอาณาเขตไทย ตั้งแต่ตรงข้ามอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เรื่อยลง
มาจนถึงอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง การสู้รบส่วนใหญ่จะเกิดบริเวณพื้นที่ตรงข้ามกับ อำเภอ
พบพระ อำเภอแม่สอด อำเภอบางระมาด และอำเภอท่าสองยาง ในจังหวัดตาก กับที่อำเภอ
สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้เป็นเพราะพม่ามีเส้นทางคมนาคมพอที่จะส่งกำลังให้กองทหาร
ของรัฐบาลในบริเวณดังกล่าวได้¹⁰

ส่วนในเขตไทยก็มีชุมชนชาวไทยตั้งอยู่โดยทั่วไปตั้งแต่ขนาดเล็กระดับหมู่บ้าน
จนถึงขนาดใหญ่ระดับอำเภอ โดยเฉพาะในเขตจังหวัดตาก เมื่อเกิดการปะทะกันขึ้นระหว่าง
กองกำลังทหารพม่าและกองกำลังชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ ก็จะมีกระสุนจากอาวุธนาธานชนิดของ
ทั้ง 2 ฝ่ายเล็ดตกลงมาในชุมชนไทยเป็นประจำทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนา ก่อให้เกิดความ
เสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรและหน่วยราชการไทยมาโดยตลอด¹¹ ตัวอย่างความ
เสียหายของทางราชการและราษฎรไทยที่เป็นผลมาจากการสู้รบดังกล่าว¹² เช่น

¹⁰ สัมภาษณ์ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ, 28 ตุลาคม 2535.

¹¹ เรื่องเดียวกัน.

¹² "Report on the Damages Incurred from the Fighting Along the Border," Paper presented at the 1st Meeting of the Thai-Myanmar Regional Border Committee, Chiangmai, Thailand, 19-21 September 1989.

ความเสียหายในเขตจังหวัดตาก บริเวณพื้นที่บ้านแม่สลิด บ้านแม่ต๋าน และบ้านแม่อกฮู อำเภอท่าสองยาง และบริเวณพื้นที่บ้านวังแก้ว และบ้านแม่โกนเกน อำเภอแม่สอด นับตั้งแต่เดือนกันยายน 2531 ถึงเดือนกรกฎาคม 2532 มีดังนี้

- การรुक้าเขตแดนไทยของกองกำลังติดอาวุธ	11	ครั้ง
- การยิงอาวุธกระสุนเข้ามาตักในเขตไทย	74	ครั้ง
- อาคารบ้านเรือนราษฎรเสียหาย	101	หลัง
- สถานที่ราชการและสิ่งสาธารณประโยชน์เสียหาย	14	แห่ง
- ตลาดและร้านค้าถูกเพลิงไหม้	102	คูหา
- ราษฎรไทยบาดเจ็บ	26	คน
และเสียชีวิต	2	คน
รวมมูลค่าความเสียหาย	19,207,070	บาท

นอกจากความเสียหายที่ได้รับการประเมินเป็นจำนวนเงินแล้ว ยังก่อให้เกิดความเสียหายที่ประเมินไม่ได้อีก เช่น ความหวาดหวั่นของราษฎรและข้าราชการไทยจนไม่สามารถประกอบหน้าที่การงานได้ตามปกติ การหยุดชะงักการศึกษาของเยาวชนไทยตามแนวชายแดนในช่วงที่เกิดการปะทะกัน และการอพยพตั้งถิ่นฐานจากบริเวณที่มีอันตรายจากการผลัดตกของอาวุธและกระสุน เป็นต้น

3. ปัญหาผู้อพยพ

รัฐบาลไทยได้ออกกฎหมายให้ชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่าที่เข้ามาพำนักอยู่ในประเทศไทยด้วยเหตุผลทางการเมืองและหนีภัยจากการสู้รบในช่วงก่อนวันที่ 9 มีนาคม 2519 เป็น "ผู้ลี้ภัยถิ่นสัญชาติพม่า" โดยผู้ลี้ภัยเหล่านั้นจะได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราวด้วยเหตุผลทางมนุษยธรรม แต่ให้มีมาตรการควบคุมโดยเคร่งครัดมิให้ออกไปจากพื้นที่ควบคุมที่กำหนดและมีการเคลื่อนไหวใด ๆ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลพม่า และเมื่อ

สถานการณ์ภายในพม่ากลับคืนสู่สภาพปกติแล้วผู้ลี้ภัยเหล่านั้นจะต้องเดินทางกลับพม่าดังเดิม¹³ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแล้วยังไม่สามารถควบคุมผู้ลี้ภัยสัญชาติพม่าที่เข้ามาพักพิงในประเทศไทยได้ ทั้งนี้เป็นเพราะการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่จะเข้ามากำกับดูแลให้เป็นที่ไปตามมาตรการที่กำหนดไว้ อีกทั้งเจ้าหน้าที่บางส่วนก็ละเลยกับหน้าที่ของตนเอง บางครั้งก็เห็นแก่ผลประโยชน์เล็ก ๆ น้อย ๆ ทำให้เพิกเฉยต่อการที่ผู้ลี้ภัยจะออกนอกเขตควบคุมเพื่อไปทำงานในที่ต่าง ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งอยู่นอกเขตการควบคุมจะไม่ทราบนโยบายและแนวทางปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัยดังกล่าว เมื่อพบเห็นผู้ลี้ภัยเหล่านั้นจึงไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด¹⁴

ส่วนผู้ที่ลักลอบเข้ามาในประเทศไทยหลังวันที่ 9 มีนาคม 2519 นั้นจะถือว่าเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายและจะต้องถูกจับดำเนินคดีฐานหลบหนีเข้าเมือง¹⁵

การที่มีผู้อพยพชาวพม่าลักลอบเข้ามาอาศัยในประเทศไทยเป็นจำนวนมากนั้น ยังมีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากความเสื่อมโทรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศพม่า ทำให้ชาวพม่าผู้ว่างงานตัดสินใจลักลอบเข้ามาหางานทำในประเทศไทยแล้ว นอกเหนือจากการสู้รบระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับกองกำลังชนกลุ่มน้อย ซึ่งทำให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการสู้รบพลอยได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตและได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สินและที่อยู่อาศัย อีกทั้งราษฎรที่เป็นชนกลุ่มน้อยมักถูกเพ่งเล็งจากกองทหารของรัฐบาลพม่าว่าเป็นผู้ให้การสนับสนุนกลุ่มกบฏซึ่งเป็นเชื้อชาติเดียวกัน ราษฎรดังกล่าวจึงมักจะถูกข่มเหงรังแกหรือได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

¹³ พันเอกสายหยุด เกิดผล, "ปัญหาความมั่นคงชายแดนไทย-พม่าในเขตภาคเหนือของไทย," จิตวิทยาความมั่นคง (กรุงเทพฯ : สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, 2528), หน้า 331-333.

¹⁴ สัมภาษณ์ ธนพันธ์ ศรีสาคร, ผู้อำนวยการกอง 5 สภาความมั่นคงแห่งชาติ, 28 กันยายน 2535.

¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

จากทหารของรัฐบาล บางครั้งก็ถูกกวาดต้อนไปเป็นลูกหาบช่วยลำเลียงยุทโธปกรณ์ของกองทัพ เพื่อนำไปใช้ปราบกองกำลังชนกลุ่มน้อย ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ราษฎรโดยทั่วไป เพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายดังกล่าวเมื่อกองทัพทหารพม่าเข้าดำเนินการปราบปรามกองกำลังชนกลุ่มน้อย ราษฎรที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ที่จะมีการปะทะกันก็จะอพยพเข้ามาอยู่ในเขตแดนไทย¹⁶ ดังตารางที่ 4.2 เป็นสถิติจำนวนผู้อพยพจากพม่าเข้าสู่ประเทศไทยในจังหวัดต่าง ๆ จนถึงปี 2533

ตารางที่ 4.2 สถิติผู้พลัดถิ่นและผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่าถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2533

	จังหวัด	จำนวน (คน)
1	เชียงใหม่	2,242
2	แม่ฮ่องสอน	1,560
3	ตาก	24,061
4	กาญจนบุรี	3,000
5	ประจวบคีรีขันธ์	778
	รวม	31,641

ที่มา : ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด

¹⁶ เรื่องเดียวกัน.

การที่มีผู้อพยพชาวพม่า เข้ามาสู่ประเทศไทยย่อมก่อปัญหาให้แก่ไทยหลายประการ¹⁷ ได้แก่

ประการแรก คือ คนเหล่านี้จะเข้ามาแย่งอาชีพคนไทยทำงาน เนื่องจากพวกนี้ จะขยันประพฤติดำดี ค่าแรงถูก และจะไม่สร้างปัญหาเนื่องจากกลัวถูกจับได้และกลัวถูกส่งตัว กลับพม่า

ประการที่สอง คือ จะสร้างภาระให้แก่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในการ ควบคุมดูแลให้อยู่ภายในพื้นที่ที่กำหนด และไม่ก่อปัญหาต่าง ๆ หรือมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ สนับสนุนกองกำลังชนกลุ่มน้อยในการต่อสู้กับรัฐบาลพม่า ซึ่งมักจะควบคุมดูแลยาก เพราะพวกนี้ มีจำนวนมากและกระจัดกระจายกันไป บางรายออกจากพื้นที่ที่กำหนดไปทำงานรับจ้างในเหมือง พลอยที่จังหวัดจันทบุรีหรือในภาคอื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบก็ขาดทั้งกำลังและ งบประมาณในการควบคุมดูแลได้ทั่วถึง

ประการที่สาม ก่อให้เกิดปัญหาความปลอดภัยตามแนวชายแดน เพราะผู้อพยพ จะมีจำนวนมากและกระจัดกระจายกันอยู่ อีกทั้งไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ ควบคุมดูแลได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นศัตรูของชาติหรืออาชญากรอาจเข้าไปหลบซ่อนปะปนอยู่กับพวกผู้อพยพ อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของชาติ

ประการที่สี่ คือ อาจนำไปสู่ปัญหายาเสพติด เพราะหมู่บ้านของพวกผู้อพยพ บางแห่งอยู่ใกล้กับแหล่งผลิตและรับส่งยาเสพติด หากเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง หมู่บ้านนั้นก็ จะกลายเป็นแหล่งรับส่งยาเสพติดไป ซึ่งในอดีตก็เคยมี เช่น ที่บ้านเบียงหลวง อำเภอเชียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดจะกลายเป็นภาระแก่เจ้าหน้าที่ในการสอดส่องติดตามและ ปราบปราม

¹⁷ เรื่องเดียวกัน.

ประการสุดท้าย คือ ปัญหาต่อความสัมพันธ์กับพม่า เพราะถึงแม้ว่าผู้อพยพจะเข้ามาพำนักอยู่ในประเทศไทยแล้วก็ตามแต่ยังคงลักลอบติดต่อหรือให้การสนับสนุนแก่กองกำลังชนกลุ่มน้อยที่เป็นพวกเดียวกับตนอยู่ ทำให้พม่าหวาดระแวงว่าไทยให้การสนับสนุนกองกำลังชนกลุ่มน้อยซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า

4. ปัญหาการค้าอาวุธสงคราม

การปะทะกันระหว่างกองกำลังชนกลุ่มน้อยและกองทัพฝ่ายรัฐบาลที่เกิดขึ้นเป็นประจำนั้นทำให้กองกำลังชนกลุ่มน้อยจำเป็นต้องจัดหาอาวุธและกระสุนรวมทั้งยุทธโปกรณ์อื่น ๆ มาใช้อยู่ตลอดเวลา กองกำลังชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่จะไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากภายนอกประเทศ ยกเว้นกองกำลังกลุ่มคะฉิ่น และพรรคคอมมิวนิสต์พม่าที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากจีนซึ่งมายุติลงเมื่อรัฐบาลจีนมีสัมพันธไมตรีอันดีกับรัฐบาลพม่าในปี พ.ศ. 2531 กองกำลังชนกลุ่มน้อยเหล่านั้นก็ยังสามารถหาอาวุธและกระสุนมาใช้ได้โดยไม่ขาดแคลน ทั้งนี้เนื่องมาจากในอดีตที่ผ่านมา บริเวณประเทศใกล้เคียง ได้แก่ ไทย ลาว และกัมพูชา เป็นพื้นที่สู้รบของกองกำลังที่มีอุดมการณ์ต่าง ๆ กัน แม้ในบางประเทศ เช่น ไทย และลาว จะไม่มีการสู้รบอีกต่อไปแล้ว แต่ก็ยังมีอาวุธยุทธโปกรณ์บางส่วนถูกส่งไปขายให้แก่กองกำลังชนกลุ่มน้อย¹⁸

อาวุธสงครามที่ได้มาจากประเทศไทยนั้น เดิมเกิดจากการลักลอบนำเข้ามาจากภายนอกประเทศเพื่อใช้ในการก่อการร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ทำให้มีบางส่วนรั่วไหลไปถึงมือกองกำลังชนกลุ่มน้อย เมื่อรัฐบาลไทยเปิดโอกาสให้ผู้ก่อการร้ายเข้ามาขอตัวกับรัฐบาลไทยในฐานะผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยตามนโยบาย 66/23 อาวุธและกระสุนส่วนหนึ่งก็ถูกฝังซ่อนไว้ไม่ได้ส่งมอบให้กับทางราชการทั้งหมดและต่อมา ในภายหลังก็ถูกนำออกจากที่ซ่อนไปขายให้แก่กองกำลังกลุ่มน้อย¹⁹

¹⁸ "Arms Smugglers Back in Business," The Nation (20 December 1988) : 2.

¹⁹ Ibid.

สำหรับอาวุธสงครามที่ได้มาจากลาวนั้นมิใช่สาเหตุมาจากการที่สหรัฐอเมริกาได้ให้ความช่วยเหลือด้านอาวุธยุทโธปกรณ์แก่ลาวฝ่ายขวาเป็นจำนวนมาก เมื่อลาวฝ่ายขวาต้องพ่ายแพ้แก่ขบวนการปลดปล่อยลาว อาวุธกระสุนดังกล่าวก็กระจัดกระจายไปสู่กองกำลังชนกลุ่มน้อยเป็นจำนวนมาก²⁰

ส่วนกัมพูชาก็เป็นแหล่งส่งอาวุธยุทโธปกรณ์ให้แก่กองกำลังชนกลุ่มน้อยมาโดยตลอด ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่นเดียวกับไทยและลาว ทั้งนี้เนื่องจากกัมพูชาได้รับความช่วยเหลือด้านอาวุธจากมหาอำนาจหลายฝ่ายประกอบกับขาดระบบการควบคุมการแจกจ่ายอาวุธที่เข้มงวด และมีสถานการณ์ที่ทำให้อาวุธและกระสุนรั่วไหลได้ง่าย²¹

ยิ่งไปกว่านั้นการคมนาคมภายในประเทศไทยที่มีการสร้างถนนเชื่อมโยงเป็นร่างแหจากเหนือจรดใต้ และจากตะวันออกสู่ตะวันตก ทำให้พ่อค้าอาวุธสงครามสามารถลำเลียงขนส่งอาวุธจากแหล่งทางด้านตะวันออกของไทยไปถึงมือกองกำลังชนกลุ่มน้อยทางด้านเหนือและตะวันตกได้อย่างสะดวก โดยใช้ยานพาหนะที่ดัดแปลงเป็นพิเศษ หรือใช้วัสดุสิ่งของอื่น ๆ คลุมทับเพื่อพรางตาจากการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ และในบางครั้งด้วยความเฝ้าหวงของรายได้ที่งดงามจากการค้าอาวุธสงครามเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการของไทยได้อาศัยตำแหน่งหน้าที่และเครื่องมือเครื่องใช้ของทางราชการเข้าดำเนินการค้าเสียเอง²²

ด้วยเหตุนี้กองกำลังชนกลุ่มน้อยจึงสามารถจัดหาอาวุธที่ทันสมัยนานาชนิดทั้งจากประเทศในกลุ่มประชาธิปไตย และในกลุ่มคอมมิวนิสต์มาใช้เป็นจำนวนมากได้โดยไม่ขาดแคลน

²⁰ Ibid.

²¹ Ibid.

²² สัมภาษณ์ ธนพันธ์ ศรีสาคร.

ซึ่งเงินที่นำมาจัดซื้ออาวุธดังกล่าวนั้นจะเป็นรายได้ที่มาจากการค้ายาเสพติด และการเก็บภาษี
เถื่อน²³

การที่กองกำลังชนกลุ่มน้อยได้รับการสนับสนุนด้านอาวุธโดยผ่านทางประเทศไทย
นั้นทำให้รัฐบาลพม่าไม่พอใจเป็นอย่างมาก เพราะรัฐบาลพม่าถือว่าการที่มีอาวุธลักลอบนำมาขาย
ให้แก่กองกำลังชนกลุ่มน้อยได้นั้นเป็นเพราะไทยปล่อยให้มีการซื้อขายอาวุธสงครามกันโดยเสรี
จนในที่สุดอาวุธสงครามเหล่านั้นก็ตกมาถึงมือกองกำลังชนกลุ่มน้อย ทำให้กองกำลังชนกลุ่มน้อยมี
ความเข้มแข็ง และเป็นปัญหาในการปราบปรามของกองทัพรัฐบาล ยังผลให้รัฐบาลพม่าเกิด
ความระแวงในความจริงใจของไทย ซึ่งก็จะกระทบต่อความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ประเทศให้อยู่ใน
ลักษณะที่ไม่ราบรื่นเท่าที่ควร²⁴

ยิ่งไปกว่านั้น อาวุธสงครามก็ไม่ได้ถูกส่งไปสู่กองกำลังชนกลุ่มน้อยทั้งหมดบาง
ส่วนได้ตกไปอยู่ในการครอบครองของกลุ่มผู้ทุจริตภายในประเทศ ซึ่งได้ใช้อาวุธดังกล่าวเป็น
เครื่องมือในการประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงจนกลายเป็นความยุ่งยากของเจ้าหน้าที่ฝ่าย
ปราบปราม²⁵

ดังนั้นเพื่อดำเนินการปราบปรามมิให้มีการแพร่หลายของอาวุธสงคราม อันอาจ
นำไปสู่ความบาดหมางในความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า และผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย
ทั้งที่เกิดจากการใช้อาวุธปะทะกันระหว่างกองกำลังฝ่ายรัฐบาลและกองกำลังชนกลุ่มน้อยจน
ผลตามมาสร้างความเสียหายให้แก่ราษฎรและหน่วยราชการไทยตามแนวชายแดนไทย-พม่าดังที่

²³ นาวาตรี ประสงค์ สุ่นศิริ, "ปัญหาการรุกรานอธิปไตยตามแนวชายแดน,"
จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า 314.

²⁴ สัมภาษณ์ ธนพันธ์ ศรีสาคร.

²⁵ เรื่องเดียวกัน.

ได้กล่าวแล้ว และรวมไปถึงการนำอาวุธสงครามเหล่านี้มาทำอาชญากรรมภายในประเทศ โดยตรง เจ้าหน้าที่ไทยจึงได้พยายามกวาดล้างจับกุมพ่อค้าอาวุธสงครามอยู่เสมอ²⁶ ดังตารางที่ 4.3 แสดงสถิติการจับกุมอาวุธสงคราม ซึ่งเกี่ยวข้องกับกบฏชนกลุ่มน้อยระหว่างปี พ.ศ. 2532-2533

ตารางที่ 4.3 สถิติการจับกุมอาวุธสงครามซึ่งเกี่ยวข้องกับกองกำลังชนกลุ่มน้อยระหว่างปี พ.ศ. 2532-2533

พื้นที่	จำนวนครั้ง	จำนวนของกลางที่ยึดได้	
จ. เชียงราย	3	1. ระเบิดทีเอ็นที	หนัก 170 กิโลกรัม
		2. กระสุนปืนอาร์กา	จำนวน 2,714 นัด
		3. อาวุธปืน ปลยบ.88	จำนวน 1 กระบอก
		4. กระสุนปืน ปลยบ.88	จำนวน 442 นัด
		5. กระสุนปืน เอ็ม 16	จำนวน 57 นัด
		6. กระสุนปืน เอ็ม 16 (ซ้อมยิง)	จำนวน 156 นัด
		7. ระเบิด เคโม	จำนวน 3 ลูก
		8. ชดจูดระเบิด เคโม	จำนวน 1 ชด
		9. ระเบิดขว้าง	จำนวน 4 ลูก
		10. แมคคาซีน เอช เค แบบยาว	จำนวน 3 อัน
		11. แมคคาซีน เอช เค แบบสั้น	จำนวน 1 อัน
		12. แก๊ปไฟฟ้า	จำนวน 4 ชด
		13. หัวจูดขนานระเบิด	จำนวน 5 อัน

²⁶ เรื่องเดียวกัน.

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พื้นที่	จำนวนครั้ง	จำนวนของกลางที่ยึดได้		
จ. เชียงใหม่	1	1. อาวุธปืน เอ็ม 16	จำนวน	21 กระบอก
		2. อาวุธปืน อาร์ก้า	จำนวน	6 กระบอก
		3. อาวุธปืน เอช เค 33	จำนวน	1 กระบอก
		4. อาวุธปืน ซิการ์เซ่	จำนวน	7 กระบอก
		5. เครื่องยิงจรวด อาร์พีจี	จำนวน	2 กระบอก
		6. ลูกจรวด อาร์พีจี	จำนวน	65 กระบอก
		7. ดินส่่งลูกจรวด อาร์พีจี	จำนวน	50 แท่ง
		8. ช่องกระสุนปืน เอ็ม 16 บรรจุ 20 นัด	จำนวน	28 ช่อง
		9. ช่องกระสุนปืน เอ็ม 16 บรรจุ 30 นัด	จำนวน	77 ช่อง
		10. ลูกกระเบิดขว้าง เอ็ม 67	จำนวน	6 ลูก
		11. ท่่นระเบิด	จำนวน	1 ลูก
		12. ช่องกระสุนปืน อาร์ก้า	จำนวน	7 ช่อง
		13. วิทยุรับ-ส่ง ไม่นทราบยี่ห้อ	จำนวน	1 เครื่อง
		14. คีย์เคาะสัญญาณ	จำนวน	1 อัน
		15. ปากพูดหูฟัง	จำนวน	1 อัน
		16. หูฟัง 2 หู	จำนวน	1 ชุด
		17. วิทยุ ไอคอม	จำนวน	2 เครื่อง
		18. สายอากาศวิทยุ	จำนวน	1 ชุด
		19. รถยนต์บรรทุกโตโยต้า	จำนวน	1 คัน

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พื้นที่	จำนวนครั้ง	จำนวนของกลางที่ยึดได้		
จ.แม่ฮ่องสอน	1	1. อาวุธปืน เอ็ม 16	จำนวน	1 กระบอก
		2. อาวุธปืนกลมือ พี.ดี.อาร์	จำนวน	1 กระบอก
		3. ปืนลูกซอง 5 นัด	จำนวน	1 กระบอก
		4. ปืนลูกซองยาวเตี้ย	จำนวน	2 กระบอก
		5. กระสุนปืน เอ็ม 16	จำนวน	180 นัด
		6. กระสุนปืน เอ็ม 79	จำนวน	15 นัด
		7. กระสุนปืนลูกซอง	จำนวน	6 นัด
		8. ดินสักระสุนปืน อาร์พีจี	จำนวน	2 แท่ง
		9. กักระเบิด เอ็ม 14	จำนวน	4 ทู่น
		10. ชนวนจตุระเบิด เอ็ม 14	จำนวน	3 ดอก
		11. ชองกระสุนปืน เอ็ม 16	จำนวน	1 ชอง
		12. ชองกระสุนปืน พี.พี.อาร์	จำนวน	1 ชอง
		13. กระสุนปืน พี.พี.อาร์	จำนวน	5 นัด
จ.ตาก	2	1. ลูกปืน ค.82	จำนวน	180 นัด
		2. ลูกจรวด อาร์พีจี 2	จำนวน	25 นัด
		3. ลูกปืน ซิการ์เซ่	จำนวน	15,890 นัด
		4. ลูกปืน ค. 60	จำนวน	154 นัด
		5. ลูกปืน เอ็ม 79	จำนวน	2 นัด
		6. ดินสั อาร์พีจี 2	จำนวน	30 นัด
		7. รถยนต์บรรทุก 6 ล้อ โตโยต้า	จำนวน	1 คัน
		8. ลูกจรวด อาร์พีจี	จำนวน	193 นัด

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พื้นที่	จำนวนครั้ง	จำนวนของกลางที่ยึดได้		
		9. ลูกกระสุนปืน ค.80	จำนวน 30	นัด
		10. ลูกกระสุนปืน ค.60	จำนวน 60	นัด
		11. ปืน เอ็ม 16	จำนวน 16	กระบอก
		12. ปืน อาร์ก้า	จำนวน 4	กระบอก
		13. ปืน ชิการ์เซ่	จำนวน 2	กระบอก
		14. ล้ากล้องปืน เอ็ม 16	จำนวน 31	อัน
		15. ระเบิดขว้าง	จำนวน 32	ลูก
		16. ลูกปืน เอ็ม 93	จำนวน 596	นัด
		17. ลูกกระสุนปืน อาร์ก้า	จำนวน 20,000	นัด
		18. ลูกกระสุนปืน .23	จำนวน 9,000	นัด
		19. กระสุนปืนลูกซองยิงผลู	จำนวน 1	กล้องเล็ก
		20. หัวจุดระเบิดอิเล็กทรอนิกส์	จำนวน 40	อัน
		21. อิเล็กทรอนิกส์ เอ็ม 40	จำนวน 7	อัน
		22. ดินช่วยส่งกระสุน อาร์พีจี	จำนวน 190	อัน
		23. ระเบิด เคโม	จำนวน 40	ลูก
		24. สายจุดชนวน เคโม	จำนวน 30	ม้วน
		25. เครื่องเล่นวิดีโอ	จำนวน 1	เครื่อง
		26. วิทยุ ยี่ห้อ โซนี่	จำนวน 1	เครื่อง
		27. รถยนต์บีคดับสี่ขาว	จำนวน 1	คัน
		28. รถยนต์บีคดับสี่ครีม	จำนวน 1	คัน

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พื้นที่	จำนวนครั้ง	จำนวนของกลางที่ยึดได้		
จ.กาญจนบุรี	2	1. ปืนเล็กยาว อาร์ก้า	จำนวน 4	กระบอก
		2. กระสุนปืน อาร์ก้า	จำนวน 184	นัด
		3. ซองบรรจุกระสุน	จำนวน 8	ซอง
		4. กระสุนปืน อาร์พีจี 2	จำนวน 102	นัด
		5. กระสุนปืน เอ็ม 26	จำนวน 26	นัด
		6. กระสุนปืน ค.81	จำนวน 6	นัด
		7. ลำกล้องปืน	จำนวน 2	อัน
		8. ซองกระสุน อาร์ก้า	จำนวน 15	ซอง
		9. ดินสอกระสุนสีเขียว	จำนวน 20	แท่ง
		10. ดินสอกระสุนสีชมพู	จำนวน 80	แท่ง
		11. กล้องสี่เหลี่ยมหนัก 4.5 ก.ก.	จำนวน 1	กล้อง
		12. กระสุนปืนคล้ายกระสุน เอ็ม 16	จำนวน 8,655	นัด
		13. กระสุนปืน คาร์บิน	จำนวน 3,850	นัด
		14. กระสุนปืน อาร์ก้า	จำนวน 13,210	นัด
		15. วัตถุคล้ายระเบิดบรรจุใน กล่องขาว	จำนวน 8	กล่อง
จ.ปราจีนบุรี	2	1. ปืนเอช.เค.	จำนวน 8	กระบอก
		2. ซองกระสุน	จำนวน 8	ซอง
		3. กระสุนขนาด 7.62 มม.	จำนวน 185	นัด
		4. กระสุนปืนอาร์พีจี	จำนวน 72	นัด
		5. ดินสอกระสุน	จำนวน 72	แท่ง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

พื้นที่	จำนวนครั้ง	จำนวนของกลางที่ยึดได้		
จ.จันทบุรี	3	1. กระสุนปืน ค.60	จำนวน	373 นัด
		2. ระเบิดขวาง เอ็ม 82	จำนวน	12 ลูก
		3. ลูกระเบิดหัว อาร์พีจี	จำนวน	40 ลูก
		4. ลูกระเบิดหัว เอ็ม 47	จำนวน	20 ลูก
		5. ลูกระเบิด 60 เอสอี	จำนวน	10 ลูก
		6. ลูกระเบิด ค. 60	จำนวน	3 ลูก
		7. ชนวน ค.60	จำนวน	3 ลูก
		8. ส่วนบรรจุหนัก	จำนวน	3 นัด
		9. ส่วนบรรจุเพิ่ม	จำนวน	9 ชุด
จ.ตราด	1	1. ก๊ับระเบิดชนิดสอด	จำนวน	22 ลูก
		2. จรวด อาร์พีจี	จำนวน	96 ลูก
		3. ระเบิดขวาง เอ็ม 46	จำนวน	133 ลูก
		4. กระสุน ค. 61	จำนวน	9 ลูก
		5. กระสุน ค. 105	จำนวน	2 ลูก

ที่มา : ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด

ปัญหาการผลิตและค้ายาเสพติด

บริเวณพื้นที่ตามแนวพรมแดนไทย-พม่าซึ่งมีปัญหายาเสพติดอันส่งผลกระทบต่อถึงความมั่นคงของชาติ คือ บริเวณภาคเหนือ และพื้นที่ในสหภาพพม่ารวมไปถึงรอยต่อบริเวณพม่า-ลาว-ไทยที่เรียกกันว่า "สามเหลี่ยมทองคำ" ซึ่งกล่าวกันว่าเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญแห่งหนึ่งในโลก บริเวณดังกล่าวมีลักษณะเป็นป่าเขารกทึบ ยากแก่การตรวจการทั้งทางพื้นดินและทางอากาศ อีกทั้งบริเวณดังกล่าวยังเป็นเขตอิทธิพลของกองกำลังชนกลุ่มน้อย เช่น กลุ่มของซุนล่า กลุ่มกองทัพเมืองไต กลุ่มว้าซึ่งเป็นอดีตพรรคคอมมิวนิสต์สหภาพพม่า และกลุ่มจีนฮ่อ ภูมิภาคและภูมิภาคในบริเวณดังกล่าวเหมาะสมต่อการปลูกฝิ่น และเป็นแหล่งหลบซ่อนในการแปรรูปฝิ่นที่เหมาะสมเพราะยากต่อการค้นพบและเข้าถึงแหล่งปลูกฝิ่น และผลิตยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ชนกลุ่มน้อยที่เป็นผู้ผลิตและค้ายาเสพติดรายใหญ่ที่สุด ได้แก่ กลุ่มกองทัพรัฐฉาน (Shan United Army) มีนายจางซีฟู หรือซุนล่าเป็นหัวหน้า กลุ่มนี้จะมีข้อตกลงกับพรรคคอมมิวนิสต์พม่าในการซื้อขายและลำเลียงฝิ่นผ่านพื้นที่อิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์โดยสามารถลำเลียงฝิ่นผ่านทางตอนเหนือของรัฐฉานลงมาบริเวณชายแดนไทย-พม่าได้อย่างสม่ำเสมอและเป็นจำนวนมาก โดยกลุ่มนี้จะมีโรงงานขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในพม่าตรงข้ามกับจังหวัดเชียงรายและจังหวัดแม่ฮ่องสอน²⁷

จากการประมาณการคาดว่ากลุ่มของซุนล่าสามารถผลิตเฮโรอีนได้ถึงประมาณร้อยละ 70 ของเฮโรอีนทั้งหมดที่ผลิตได้ในบริเวณพื้นที่แถบชายแดนไทย-พม่า²⁸

²⁷ พลเอกสายหยุด เกิดผล, "ปัญหาความมั่นคงชายแดนไทย-พม่าในเขตภาคเหนือของไทย," จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า 336.

²⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 336-337.

นอกจากกลุ่มของขุนสำแล้ว ยังมีชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่ากลุ่มอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตและค้ายาเสพติด ได้แก่ กลุ่มกองทัพสภาปฏิวัติรัฐไทย (Tailand Revolution Army - TRA) ซึ่งมีโบมูเฮง หรือ กองเงิน เป็นหัวหน้า กลุ่มคะฉิ่น กลุ่มมูเซอร์อัสระ กลุ่มว่า กลุ่มจีนฮ่อ สำหรับจีนฮ่อส่วนใหญ่ที่เข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวพันกับการค้ายาเสพติดมักจะเป็นจีนฮ่อที่เคยอาศัยอยู่ในพม่า เช่น นายเล่าซู หรือ แวนโค แซ่แวน หรือสว่าง แซ่ซู ซึ่งเป็นผู้ต้องโทษคดียาเสพติดที่หลบหนีไป ระหว่างถูกคุมขังเมื่อเดือนกรกฎาคม 2520 และปัจจุบันหลบซ่อนตัวอยู่ที่ต๋อยกลางในเขตพม่าภายใต้การคุ้มครองของชนกลุ่มน้อย ส่วนอดีตกองกำลังจีนคณะชาติที่อพยพเข้ามาอยู่ในดินแดนไทยหลังจากที่ได้มีข้อตกลงกับรัฐบาลไทยเมื่อครั้งอพยพเข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมของทางราชการว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก กลุ่มนี้จึงลดบทบาทด้านยาเสพติดลง แต่กระนั้นยังมีข่าวออกมาว่ามีบุคคลในอดีตกองกำลังจีนคณะชาติบางคนยังคงมีบทบาทในเรื่องการค้ายาเสพติดบริเวณพรมแดนไทย-พม่าอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องที่ทางการจะต้องตรวจสอบกันต่อไป²⁹

การที่กองกำลังชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ต้องต่อสู้กับรัฐบาลพม่าอยู่ตลอดเวลา จึงมีความจำเป็นจะต้องหาเงินมาเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อบำรุงกองกำลังและจัดซื้ออาวุธต่อไป แต่ละกลุ่มจึงพยายามหารายได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน กองกำลังที่กล่าวแล้วข้างต้นได้หารายได้จากการค้ายาเสพติด ยกเว้นกลุ่มขุนสำที่ดำเนินการผลิตยาเสพติดเพื่อรายได้เท่านั้น แต่ก็มีบางกลุ่มที่มีเชื้อสายอื่น เช่น พวกกะเหรี่ยง มอญ คะยา คะฉิ่น ที่หารายได้โดยวิธีอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพราะเกรงว่าจะเป็นที่รังเกียจและไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาคมโลกในการต่อสู้เพื่ออิสรภาพของตน³⁰

²⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 337.

³⁰ เรื่องเดียวกัน.

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดระหว่างประเทศของกระทรวงการต่างประเทศ
 สหรัฐฯ ได้จัดทำรายงานประจำปี 2534 เกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติดในพม่าโดยมีสาระสำคัญ
 ดังนี้^๑

พม่ายังคงเป็นแหล่งผลิตฝิ่นและเฮโรอีนรายใหญ่ที่สุดของโลก นับตั้งแต่ทหาร
 เข้ายึดอำนาจในพม่าเมื่อเดือนกันยายน 2531 ผลผลิตฝิ่นได้เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า
 เนื่องจากการงดการให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ทำให้รัฐบาลลดการ
 ปราบปรามในเรื่องนี้

ตั้งแต่ปี 2517-2531 การต่อต้านและการปราบปรามยาเสพติดเป็นเป้าหมาย
 สำคัญของรัฐบาลพม่า เนื่องจากรายได้จากการค้ายาเสพติดถูกนำมาใช้ในการ
 ต่อต้านรัฐบาล โดยเฉพาะพรรคคอมมิวนิสต์พม่า (The Burmese Communist
 Party : BCP) แต่เมื่อ BCP ยุบไปเมื่อประมาณปี 2532 รัฐบาลจึงได้หันมาเน้น
 การปราบปรามขบวนการประชาธิปไตยแทน ทำให้การผลิตและการลักลอบค้ายา
 เสพติดขยายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ปลูกฝิ่นที่หน่วยงานของกระทรวงการ
 ต่างประเทศสหรัฐฯ เคยให้ความช่วยเหลือในการปราบปรามมาก่อนปี 2531
 สหรัฐฯ ประมาณว่าผลผลิตฝิ่นปี 2532/2533 มีจำนวนประมาณ 2,250 ตัน และ
 เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 2,350 ตัน ในปี 2533/2534

ประมาณต้นปี 2533 รัฐบาลพม่าเริ่มให้ความช่วยเหลือทางทหารโดยตรงแก่ชน
 กลุ่มน้อยว่าเพื่อต่อสู้กับกองทัพรัฐฉาน (Shan United Army - SUA) ของชนส่วน
 ซึ่งเป็นศัตรูสำคัญของรัฐบาล ทำให้พวกเขาสามารถขยายพื้นที่อิทธิพลออกไปได้มาก
 ขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ของ SUA และพวกเขาก็เข้าดำเนินธุรกิจยาเสพติดในพื้นที่ที่
 SUA ทำไว้ต่อไปแทน โดยที่รัฐบาลพม่าได้ทำمينเฉยต่อสภาพการดังกล่าว

^๑ "ปัญหา ยาเสพติดในพม่า," สยามจดหมายเหตุ 17 (3-9 เมษายน 2535) :

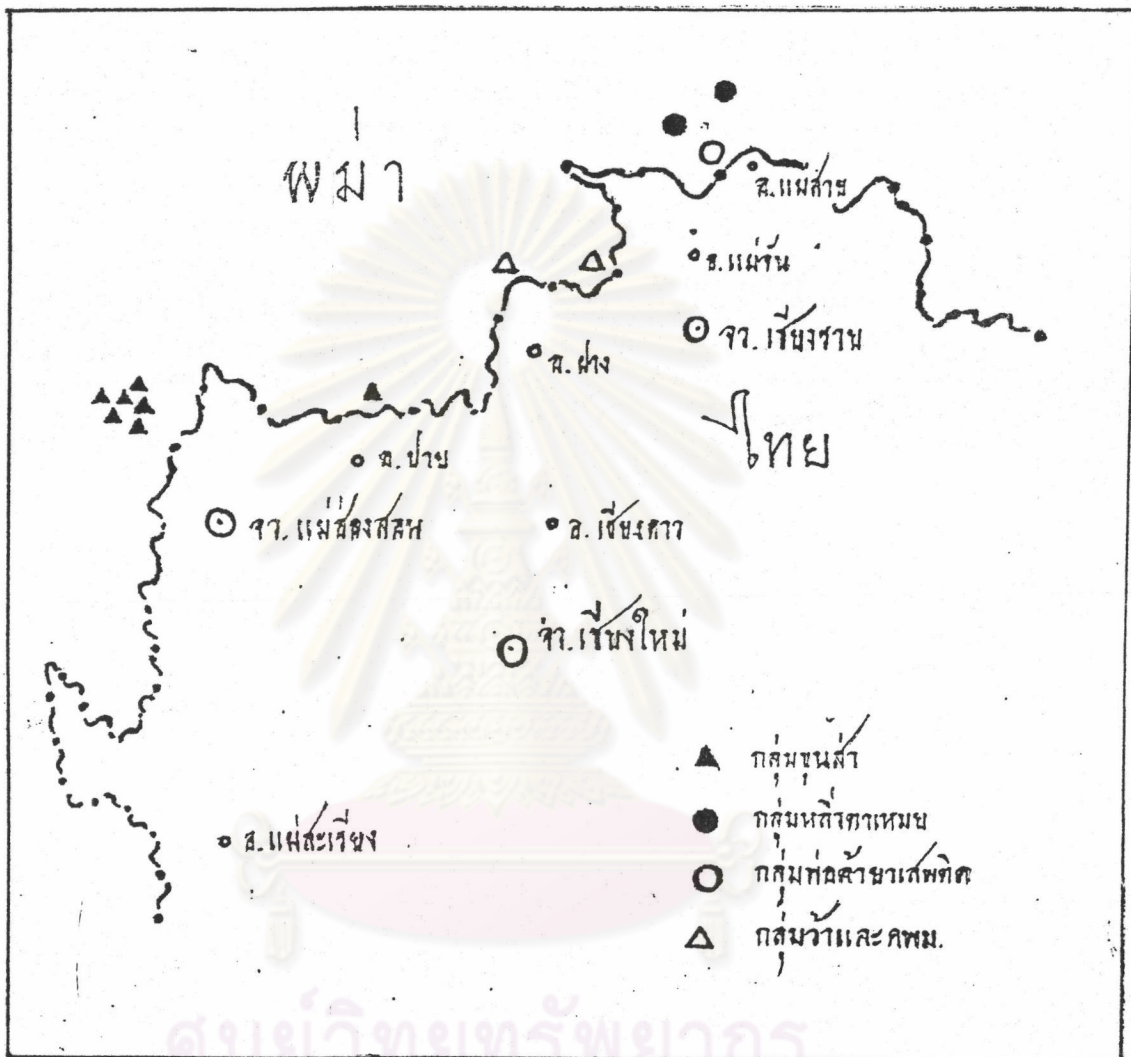
สำหรับประเทศไทยนั้น ได้กลายเป็นจุดสำคัญที่ผู้ผลิตยาเสพติดจะลำเลียงขนส่งน้ำยาเคมีที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตยาเสพติดซึ่งต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ และยังได้ใช้ประเทศไทยเป็นจุดศูนย์กลางสำหรับการค้ายาเสพติดอีกด้วย ทั้งนี้เพราะโรงงานผลิตยาเสพติดล้วนแต่ตั้งอยู่ในเขตพรมแดนไทยทางด้านเหนือ ดังแผนที่ที่ 4.4 ประกอบกับในประเทศไทยมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบายเชื่อมโยงทั่วประเทศ ดังนั้นจึงมีการลักลอบขนยาเสพติดเข้าสู่จังหวัดทางภาคเหนือของไทย เช่น ที่จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ ตามแนวพรมแดน แล้วลำเลียงเข้าสู่กรุงเทพฯ ก่อนนำส่งต่อไปขายยังตลาดต่างประเทศ^{๓๒} ดังแผนที่ที่ 4.5

การค้ายาเสพติดของกองกำลังชนกลุ่มน้อยนั้นกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของไทยอย่างมาก ซึ่งมาจากการต่อสู้เพื่อแย่งชิงผลประโยชน์ของกลุ่มผู้ผลิตและค้ายาเสพติด จนบางครั้งการต่อสู้ได้รุกล้ำเข้ามาในเขตไทยยังผลให้ราษฎรไทยในพื้นที่นั้นได้รับความเดือดร้อนจากการสู้รบ และการที่ประเทศไทยเป็นเส้นทางลำเลียงและศูนย์กลางการค้ายาเสพติดย่อมทำให้ได้รับการตำหนิจากนานาประเทศ อีกทั้งยาเสพติดที่ระบาดเข้าสู่เยาวชนไทยย่อมทำให้ชาติต้องเสียทรัพยากรบุคคลอันสำคัญและยังผลให้สภาพสังคมขาดความสงบสุข และเกิดความยากจนในหมู่ผู้ติดยา ดังนั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามจึงต้องเร่งระดมกำลังปราบปรามไม่ให้มีการค้ายาเสพติด ดังตารางที่ 4.4 และร่วมมือกับทางฝ่ายพม่าเพื่อกำจัดแหล่งผลิตยาเสพติดที่ตั้งอยู่ในเขตแดนไทยและพม่าต่อไป

^{๓๒} "Burmese Opium Draws Get-Tough Call from US," The Nation

(15 November 1989).

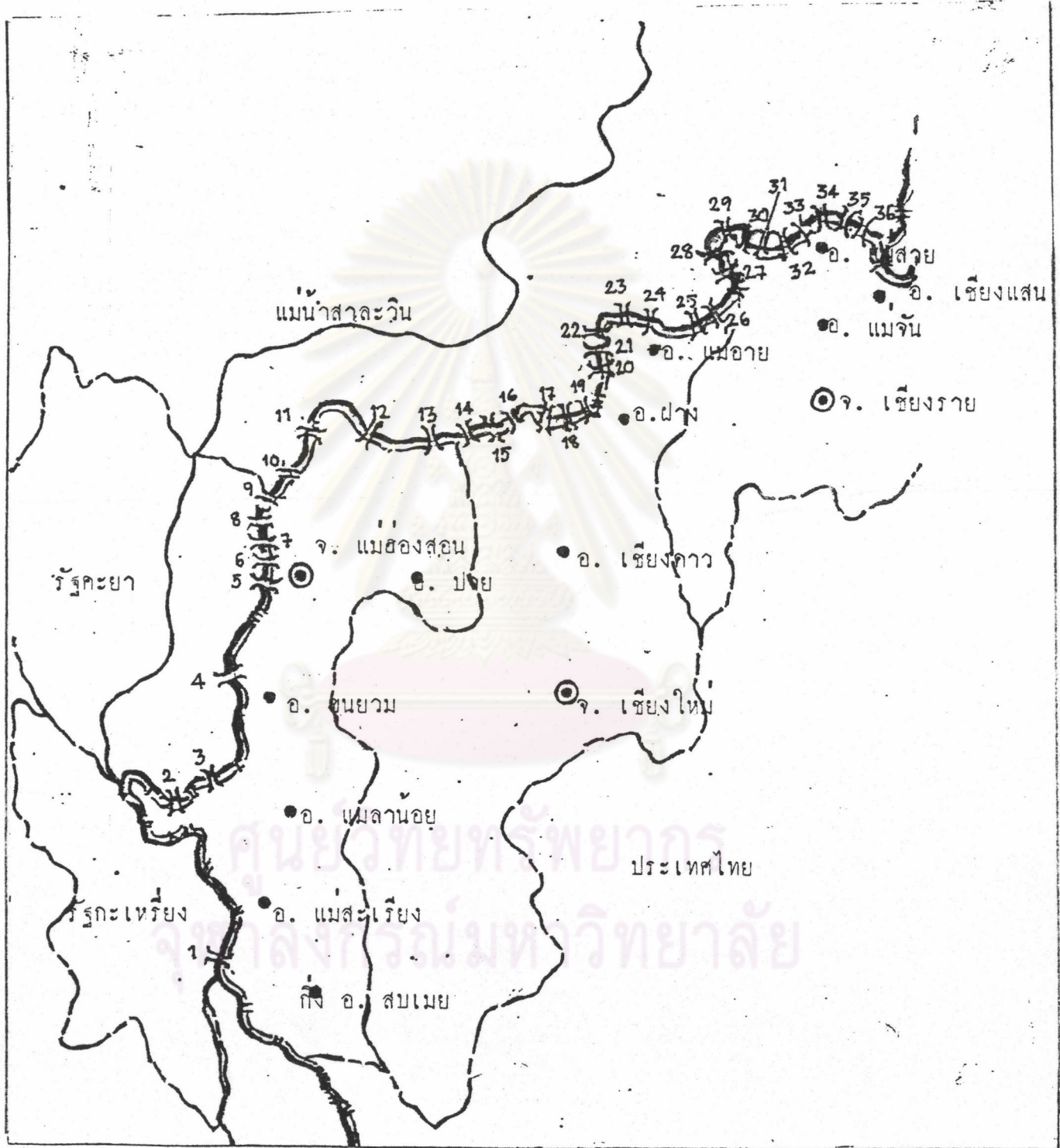
แผนที่ที่ 4.4 แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งแหล่งผลิตยาเสพติดในเขตพม่าใกล้ชายแดนไทย

พม่า ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนที่ที่ 4.5 แผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งช่องทางการค้ายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย-พม่า

ที่มา ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด

ช่องทางการค้ายาเสพติดในพื้นที่ชายแดนไทย-พม่า

1. <u>ช่องทางท่าตาฝั่ง</u>	ท 19. <u>ช่องทางก๊วยมาวอก</u>
2. <u>ช่องทางเสาหิน</u>	ว 20. <u>ช่องทางันตี</u>
3. <u>ช่องทางห้วยต้นนุ่น</u>	ว 21. <u>ช่องทางปางตอง</u>
4. <u>ช่องทางแม่สุริน</u>	ว 22. <u>ช่องทางสันจี้</u>
5. <u>ช่องทางน้ำเพียงดิน</u>	ท 23. <u>ช่องทางดอยกลาง</u>
6. <u>ช่องทางในสอย</u>	ท 24. <u>ช่องทางน้ำกก</u>
7. <u>ช่องทางนาอ่อน</u>	ว 25. <u>ช่องทางดอยแหลม</u>
8. <u>ช่องทางปางอุ้ง</u>	ว 26. <u>ช่องทางเล่าดำ</u>
9. <u>ช่องทางแม่ออ</u>	ท 27. <u>ช่องทางป่าบือ</u>
ท 10. <u>ช่องทางก๊วยหก</u>	ท 28. <u>ช่องทาง บ.ลือซอห้วยหยวก</u>
11. <u>ช่องทางทหารเต็ด</u>	ท 29. <u>ช่องทางหัวแม่ดำ</u>
ท 12. <u>ช่องทางป่าแปก</u>	ท 30. <u>ช่องทางปางหนุน</u>
ท 13. <u>ช่องทาง บ.ค้ายหลวง</u>	ท 31. <u>ช่องทางพญาไพร</u>
ท 14. <u>ช่องทางหลักแตง</u>	ท 32. <u>ช่องทาง บ.แม่หม้อ</u>
ท 15. <u>ช่องทางก๊วยช้างก๊ีบ</u>	ท 33. <u>ช่องทาง บ.เล่าล่อ</u>
ท 16. <u>ช่องทางห้วยน้ำแดง</u>	ท 34. <u>ช่องทาง บ.ป่าซาง</u>
ท 17. <u>ช่องทางดอยถ้าย</u>	ท 35. <u>ช่องทาง บ.ก้อผักอี</u>
ท 18. <u>ช่องทางเมืองนะ</u>	ท 36. <u>ช่องทางพาหนี</u>

- หมายเหตุ
1. ช่องทางหมายเลข 1-9 และ 11 ปัจจุบันเลิกใช้แล้ว
 2. ท - กลุ่มไทยใหญ่ (ซุนล่า) เป็นผู้ใช้
 3. ว - กลุ่มว่า เป็นผู้ใช้
 4. ช่องทางที่ขีดเส้นใต้ คือ ช่องทางรถยนต์

ตารางที่ 4.4 สถิติผลการจับกุมยาเสพติดให้โทษ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และ
แม่ฮ่องสอน ระหว่างปี 2531-2532

ปี 2531

จังหวัด	ผู้ต้องหา	เฮโรอีน	กัญชาแห้ง	กัญชาสด	ฝิ่น	มอร์ฟีน	หมายเหตุ
เชียงใหม่	1,677	88.3	33.8	3.8	125.0	-	
เชียงราย	704	13.7	22.8	12.1	103.8	-	
แม่ฮ่องสอน	130	3.5	0.8	0.4	0.6	-	

ปี 2532

จังหวัด	ผู้ต้องหา	เฮโรอีน	กัญชาแห้ง	กัญชาสด	ฝิ่น	มอร์ฟีน	หมายเหตุ
เชียงใหม่	1,335	32.5	6.6	8.1	46.7	-	
เชียงราย	666	73.5	50.7	30.8	222.8	6.0	
แม่ฮ่องสอน	153	14.5	0.2	-	2.2	-	

ที่มา : สถิติการจับกุมของกองบัญชาการตำรวจภูธร 3

ปัญหาการค้าตามแนวชายแดน

นับตั้งแต่นายพลเนวินได้เข้าบริหารประเทศพม่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 เป็นต้นมา เขาได้นำนโยบาย "วิถีทางของพม่าสู่ระบบสังคมนิยม" (The Burmese Way to Socialism) และ "นโยบายปิดประเทศ" มาใช้ นโยบายดังกล่าวทำให้กิจการด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมของเอกชนต้องตกเป็นของรัฐทั้งหมด โดยรัฐเป็นผู้ดำเนินกิจการเหล่านั้นเอง และยังทำให้พม่าต้องขาดการติดต่อกับโลกภายนอกเป็นผลให้การพัฒนาด้านวิชาการและเทคโนโลยีต้องพลอยหยุดชะงักไปด้วย รัฐจึงไม่สามารถผลิตเครื่องอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นต่อความต้องการในการดำรงชีวิตมาสนองความต้องการของประชาชนในพม่าได้อย่างเพียงพอ สภาพการขาดแคลนสินค้าที่จำเป็นในชีวิตประจำวันจึงเกิดขึ้นอยู่ทั่วไปในพม่า ในกรณีที่สินค้าจำเป็นต่อการยังชีพมีน้อย ไม่พอเพียงต่อความต้องการของประชาชนภายในประเทศ จึงทำให้เกิดตลาดมืดขึ้นภายในพม่าหลายแห่ง และสินค้าที่นำเข้ามาขายส่วนมาก จะเป็นสินค้านำเข้าจากไทย จีน และอินเดีย โดยเฉพาะสินค้าที่มาจากประเทศไทยจะมีมูลค่ามากถึง 2 ใน 3 ของสินค้าทั้งหมด รัฐบาลพม่าไม่ได้ปราบปรามตลาดมืดเหล่านั้น เพราะเห็นว่าสามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้พยายามแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวโดยเริ่มกลับมาใช้ "นโยบายเปิดประเทศ" ขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2520 ทำให้พม่าสามารถรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศได้ ไม่ว่าจะมาจากญี่ปุ่น หรือ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน แต่สภาพความขาดแคลนเครื่องอุปโภคและบริโภคนั้นยังคงมีอยู่ทั่วไปในพม่า ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เข้ามารับผิดชอบด้านนี้มักจะเป็นทหารหรือผู้ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับนายพลเนวิน จึงไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้^๓

^๓ คิน หม่อง ยูน, "บางประเด็นของการค้าระหว่างประเทศไทยกับพม่า : ผลสรุปจากการสังเกตการณ์," เอเชียปริทัศน์ 9 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2531) : 53-54.

ในขณะที่ไทยมีการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการผลิตสินค้าอุปโภคและบริโภคเพื่อการส่งออกได้เต็มที่ กอปรกับไทยกับพม่ามีพรมแดนติดต่อกันทางด้านทิศเหนือ และทิศตะวันตกยาวกว่า 2,000 กิโลเมตร และมีช่องทางติดต่อกันมากมายหลายสิบช่องทาง สินค้าจากประเทศไทยจึงหลั่งไหลเข้าสู่ผู้บริโภคชาวพม่าได้อย่างง่ายดาย ทั้งโดยถูกและผิดกฎหมาย มูลค่าสินค้าจากประเทศไทยที่เล็ดลอดเข้าสู่พม่าในบปีหนึ่งจะมีมูลค่ามหาศาล^{๓๔} อย่างไรก็ตามการค้ากับพม่าค่อนข้างมีปัญหาหลายประการ เช่น การปราบปรามกองกำลังชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนของกองทหารรัฐบาลพม่าทำให้การค้าตามแนวชายแดนไม่ราบรื่น รวมไปถึงนโยบายการปราบปรามการค้าตามแนวชายแดนของรัฐบาลพม่า เพราะรัฐบาลพม่าต้องการจะตัดรายได้ของกองกำลังชนกลุ่มน้อยที่ทำการต่อต้านรัฐบาลอยู่ตามชายแดน และรายได้ของกองกำลังชนกลุ่มน้อยส่วนหนึ่งก็ได้มาจากการเก็บภาษีเถื่อนจากพ่อค้าที่นำสินค้าเดินทางผ่านเข้าไปในเขตอิทธิพลของตน^{๓๕} นอกจากนี้ปัญหาเรื่องกองกำลังชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนแล้ว ยังมีปัญหาทางด้านนโยบายการเงินของรัฐบาลพม่าอีกด้วย เช่น การประกาศยกเลิกธนบัตรราคา 20, 50 และ 100 จีต ในปี พ.ศ. 2528 และต่อมาอีกเพียง 2 ปี คือในปี พ.ศ. 2530 รัฐบาลพม่าก็ได้ประกาศยกเลิกธนบัตรชนิดมูลค่า 25, 35 และ 75 จีต ซึ่งการประกาศยกเลิกการใช้ธนบัตรแต่ละครั้งทำให้พ่อค้าไทยได้รับความเสียหายมูลค่าถึง 500-600 ล้านบาท หรือปัญหาอัตราการแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินจีต ซึ่งทำให้เงินจีตมีมูลค่าน้อย สินค้าไทยจึงดูเหมือนมีราคาแพง ประกอบกับมีสินค้าจากจีนซึ่งถึงแม้ว่าจะมีรูปลักษณ์และคุณภาพด้อยกว่าสินค้าไทย แต่ก็มีราคาถูกกว่า มาเป็นคู่แข่งในตลาดพม่าอีกด้วย^{๓๖}

^{๓๔} รังงาน โชติกเสถียร, "สหภาพพม่ากับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย," บรรยาย ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2533.

^{๓๕} สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, "'คู่มือศึกษาพื้นที่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า,'" 7 กุมภาพันธ์ 2532. (อัดสำเนา)

^{๓๖} คิน หม่อง ยุน, "บางประเด็นของการค้าระหว่างประเทศไทยกับพม่า : ผลสรุปจากการสังเกตการณ์," เอเชียปริทัศน์ : 64-65.

สินค้าที่เป็นที่ต้องการในตลาดนม่าโดยมากมักจะเป็นสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น ผงชูรส ผ่าผืน ผ่าโสร่ง ยางรถยนต์ ผงซักฟอก ยาสิ่นัน รกจักรยาน และสินค้านม่าที่เป็นที่ต้องการในไทยโดยมากจะเป็น วัว ควาย อัญมณี ของป่า และไม้แปรรูป^๗ (สำหรับไม้ซุงนั้นจะได้ในลักษณะพ่อค้าไทยได้รับสัมปทานจากรัฐบาลนม่าจึงไม่ถือว่าเป็นการค้าตามแนวชายแดน)

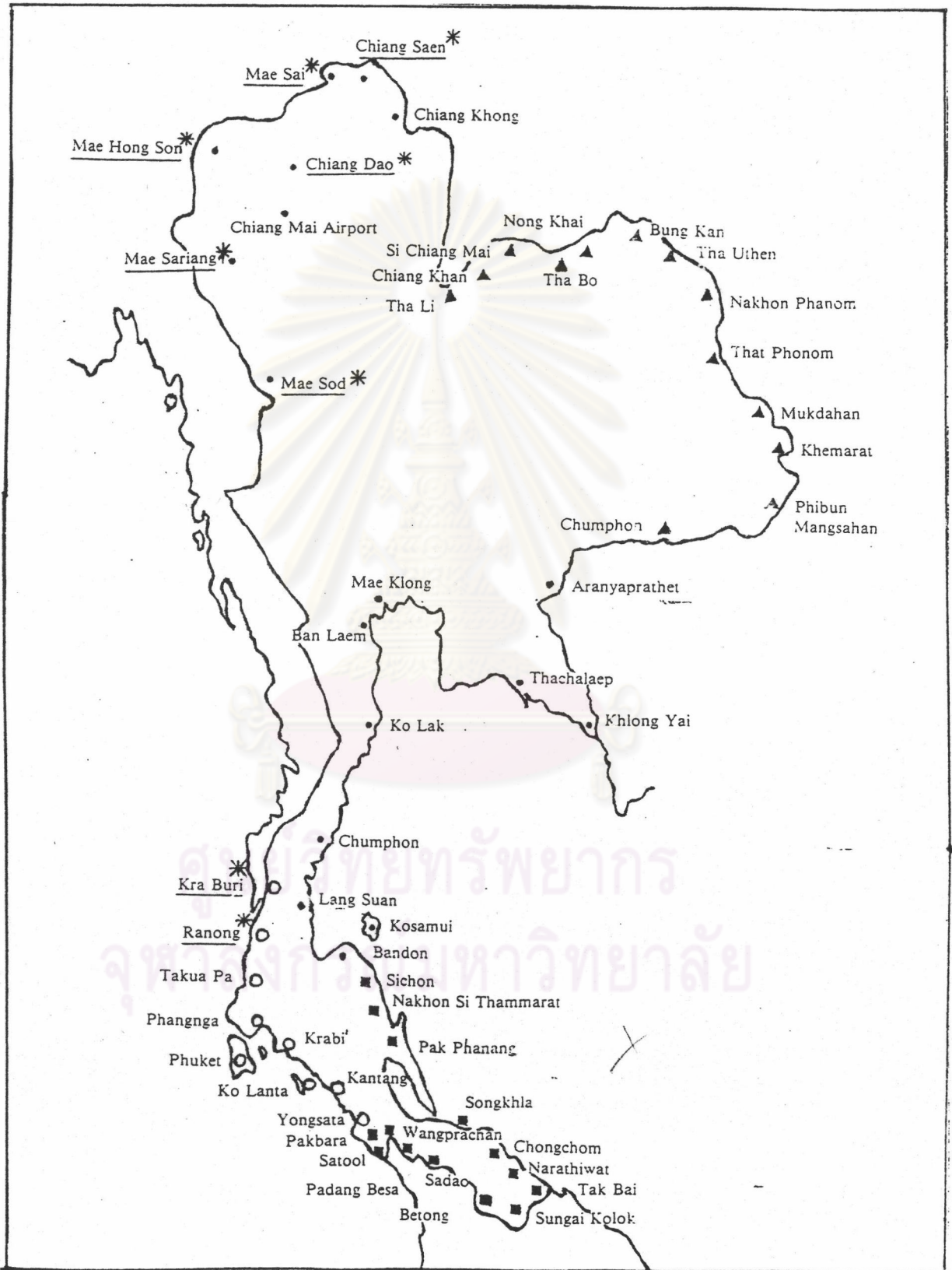
เมื่อพ่อค้าไทยหรือพ่อค้านม่าต้องการนำสินค้าเข้าหรือออกตามแนวชายแดนก็จะนำสินค้าไปกระทำพิธีการทางศุลกากรที่ด่านตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ซึ่งมีทั้งหมด 8 ด่าน* จากการทำพิธีการตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการนี้เอง ทำให้เกิดความไม่สะดวกและยุ่งยาก เนื่องจากระเบียบของทางราชการย่อมมีขั้นตอนมากทำให้ต้องใช้เวลาในการดำเนินการพอสมควร อีกทั้งยังทำให้ทางราชการสามารถตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลทางด้านการค้าบางประการที่พ่อค้าต้องการปิดบังเพื่อผลประโยชน์ของตนเองได้ เช่น บางครั้งพ่อค้าต้องการนำสินค้าที่ทางการห้ามนำเข้าหรือส่งออกผ่านด่าน หรือ การปิดบังรายได้ที่แท้จริงเพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีตอนปลายปี เป็นต้น ด้วยเหตุนี้พ่อค้าส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยนิยมนำสินค้ามาทำพิธีการทางศุลกากรให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่มักจะใช้การค้านอกระบบแทน^๘

^๗ปรีชา บุญรอด, "ปัญหาด้านความมั่นคงชายแดนไทย-นม่า," เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องความมั่นคงตามแนวชายแดนไทย-นม่า, จังหวัดเชียงราย, 5-6 ธันวาคม 2534. (อัดสำเนา)

*ในไทยมีด่าน ที่พ่อค้าสามารถนำสินค้ามาทำพิธีการทางศุลกากรได้ทั้งหมด 8 แห่ง ได้แก่ ด่านศุลกากรแม่สายและด่านศุลกากรเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ด่านศุลกากรแม่ฮ่องสอนและด่านศุลกากรแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด่านศุลกากรเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ด่านศุลกากรแม่สอด จังหวัดตาก และด่านศุลกากรกระบุรีและด่านศุลกากรระนอง จังหวัดระนอง ดังแผนที่ที่ 4.6

^๘ปรีชา บุญรอด, "ปัญหาด้านความมั่นคงชายแดนไทย-นม่า."

แผนที่ที่ 4.6 ที่ตั้งด่านศุลกากรไทยตามแนวชายแดนรวมด่านชายแดนไทย-พม่า

ที่มา กรมศุลกากร กรุงเทพฯ

การทำการค้านอกระบบนี้พ่อค้าจะนำสินค้าผ่านเข้าออกตามช่องทางต่าง ๆ ตามแนวชายแดนที่ตนสะดวกได้เลยโดยไม่ต้องผ่านด่านเพื่อดำเนินการทางพิธีการศุลกากรให้ถูกต้อง จึงเกิดความสะดวกและรวดเร็ว ถึงแม้จะต้องเสี่ยงจากการตรวจจับจากทางราชการบ้าง^{๓๙}

สำหรับปริมาณและมูลค่าที่แท้จริงของการค้านอกระบบนั้น เจ้าหน้าที่ไม่สามารถทราบได้นอกจากใช้วิธีการประเมินซึ่งพยายามให้ใกล้เคียงถูกต้องตามความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งความถูกต้องนั้นจะขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ผู้ทำการประเมินได้รับ อย่างไรก็ตามได้มีการประเมินปริมาณการค้าระหว่างไทยกับพม่าไว้ว่า "...ปริมาณการค้าในระบบระหว่างกันมีน้อยและไม่ค่อยขยายตัวเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับการค้านอกระบบ ซึ่งเป็นการค้าตามบริเวณแนวชายแดนไทย-พม่าแล้ว มีเพียง 1/6 หรือ 1/7 เท่านั้น"^{๔๐}

จากคำบรรยายที่วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรเมื่อปี พ.ศ. 2533 เรื่อง "สหภาพพม่ากับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย" โดย พล.ต. ธงฉาน โชติกเสถียร เอกอัครราชทูตไทยประจำสหภาพพม่า ในส่วนที่เกี่ยวกับการประเมินมูลค่าและปริมาณการค้านอกระบบได้ระบุไว้ว่า

จากการประเมินของภาคเอกชนไทย ในคราวติดตามคณะผู้แทนกระทรวงพาณิชย์เดินทางไปหาข้อมูลตลอดจนอุปสรรคของการค้าชายตามแนวชายแดนในจังหวัดที่มีเขตติดต่อค้าขาย ระหว่างวันที่ 17-24 มีนาคม 2533 ปรากฏว่ามูลค่าการค้านอกระบบเฉพาะที่จังหวัดระนอง และจังหวัดตาก คาดว่ามีปริมาณปีละ 7,000 ล้านบาท ในขณะที่การค้าชายโดยถูกต้องตามกฎหมายมีเพียง 151.7 ล้านบาท ในปีพ.ศ. 2530 และ 304.5 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2531

^{๓๙} เรื่องเดียวกัน.

^{๔๐} สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, "คู่มือศึกษาพื้นที่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า." (อัดสำเนา)

จากข้อมูลทางสถิติที่ ๖๗๔ เอกอัครราชทูตชองาน ได้ยกขึ้นมาแสดงให้เห็นนั้นจะบอกถึงความสำคัญของการค้าตามแนวชายแดนไทย-พม่า โดยเฉพาะการค้านอกระบบซึ่งมีมูลค่ามหาศาล ซึ่งทุกฝ่ายควรให้ความสนใจ

อย่างไรก็ตามแม้ว่าไทยจะได้รับรายได้เป็นจำนวนมากจากการค้านอกระบบ แต่ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติอันเนื่องมาจากการค้านอกระบบก็มีด้วยเช่นกัน เนื่องจากพ่อค้าไทยมักจัดตั้งจุดรับ-ส่งสินค้าตามบริเวณช่องทางต่าง ๆ ของแนวชายแดนเพื่อให้เกิดความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่านเข้า-ออกระหว่างประเทศ จุดรับ-ส่งสินค้าดังกล่าวในที่สุดก็จะขยายตัวเป็นชุมชน ซึ่งมีทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย แต่โดยมากมักจะผิดกฎหมายเพราะการรับส่ง-ส่งสินค้าดังกล่าวก็เป็นการรับ-ส่งสินค้านอกระบบ ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนการปฏิบัติตามกฎและระเบียบของทางราชการอยู่แล้ว จึงไม่สามารถจัดตั้งชุมชนที่ถูกกฎหมายขึ้นได้ ชุมชนเหล่านี้มักจะอยู่ลึกเข้าไปติดแนวชายแดน เป็นชุมชนเถื่อน ขาดระเบียบ และไม่มีการควบคุมการเข้า-ออก อีกทั้งยังมีจำนวนมาก ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถสอดส่องดูแลได้ทั่วถึง จึงเป็นเหตุให้ผู้ไม่หวังดีต่อชาติสามารถใช้ชุมชนเหล่านี้เป็นจุดแทรกซึมผ่านเข้ามาทำลายความมั่นคงภายในประเทศได้ และยังคงกลายเป็นแหล่งซ่องสุมอาชญากร แหล่งการพนันและยาเสพติดอีกด้วย⁴¹

นอกจากนั้น ยังทำให้รัฐบาลพม่าไม่พอใจ และกลางแคลงใจในนโยบายของไทยต่อพวกชนกลุ่มน้อย เพราะชุมชนดังกล่าวจะเป็นแหล่งที่ทำรายได้ให้แก่กองกำลังชนกลุ่มน้อย เนื่องจากพ่อค้าพม่าที่มาซื้อสินค้าจากชุมชนดังกล่าวเมื่อนำสินค้าผ่านกลับเข้าไปยังประเทศจะต้องจ่ายภาษีให้แก่กองกำลังชนกลุ่มน้อยด้วย และยังเป็นแหล่งเสบียงอาหาร ยารักษาโรค และอาวุธสงครามให้แก่กลุ่มกองกำลังชนกลุ่มน้อยด้วย⁴²

⁴¹ สัมภาษณ์ ธนพันธ์ ศรีสาคร.

⁴² เรื่องเดียวกัน.

ปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับพม่า

ปัญหาเขตแดนระหว่างไทยกับพม่านั้นไม่ได้เป็นปัญหาที่มีสาเหตุเกี่ยวพันกับกองกำลังชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ในบริเวณพรมแดนไทย-พม่าเหมือนดังเช่นปัญหาอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เป็นปัญหาที่เกิดจากการปักปันเขตแดนซึ่งได้กระทำกันในอดีตระหว่างอังกฤษซึ่งเข้ามาปกครองพม่า เป็นอาณานิคมกับไทย กล่าวคือไทยกับอังกฤษได้มีการทำสนธิสัญญากำหนดเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับพม่าไว้รวม 3 ฉบับ⁴³ คือ เมื่อปี พ.ศ. 2411, พ.ศ. 2474 และ พ.ศ. 2475 ดังต่อไปนี้

- สำหรับเส้นเขตแดนตอนตะนาวศรีลงมาจนถึงแม่น้ำปากจั่น ซึ่งเป็นดินแดนทางตอนใต้ นั้น แนวพรมแดนได้กำหนดขึ้น โดยอนุสัญญาระหว่างกษัตริย์สยามกับข้าหลวงใหญ่แห่งอินเดียดำเนินเรื่องกำหนดเขตแดนบนพื้นแผ่นดินใหญ่ระหว่างราชอาณาจักรสยามกับมณฑลของอังกฤษ คือ เทนเนสเซอร์ิม ลงนาม ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2411* และได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคมในปีเดียวกัน มีข้อความสำคัญกล่าวได้คือ "แม่น้ำปากจั่นฝั่งตะวันตกเป็นของอังกฤษ ตลอดจนถึงปลายแหลมวิกตอเรีย ฝั่งตะวันออกตลอดไปเป็นของไทยทั้งสิ้น" และได้มีแผนที่ฉบับแลกเปลี่ยนกันชื่อ "Tenasserim and the Adjacent of the Kingdom of Siam" มาตราส่วน 1 นิ้วต่อ 8 ไมล์ แสดงแนวพรมแดนต่อจากปากน้ำปากจั่นออกไปใน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴³ สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร, "ปัญหาเขตแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน," จิตวิทยาความมั่นคง (กรุงเทพฯ : สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง, 2526), หน้า 287-288.

* ดูเพิ่มเติมในภาคผนวก ง.

ทะเลแยกเกาะวิคตอเรียเข้าไปในเขตพม่า และเกาะเล็ก ๆ ไม่มีชื่อในบริเวณนั้น 4 เกาะ ให้อยู่ในเขตของไทยด้วย

- เส้นเขตแดนทางตอนเหนือที่กำหนดให้แม่น้ำสายเป็นเส้นกั้นเขตแดนนั้นเป็นไปตามหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรและรัฐบาลแห่งอินเดียกับรัฐบาลสยามว่าด้วยเขตแดนระหว่างพม่า (เชียงตุง) กับสยาม ทำกัน ณ กรุงเพท เมืองวันที่ 27 สิงหาคม 2474 และ 14 มีนาคม 2475 โดยกำหนดให้ร่องน้ำลึกของแม่น้ำสายเป็นเขตแดนไทย-พม่า และได้ทำความเข้าใจกันไว้ด้วยว่า หากในอนาคตแม่น้ำสายจะเปลี่ยนทางเดินอีก รัฐบาลทั้งสองพร้อมที่จะยอมรับ "ร่องน้ำลึก" ของแม่น้ำสายเป็นเส้นเขตแดนเสมอไป โดยไม่คำนึงถึงการสูญเสียดินแดนใด ๆ อันเกิดจากการนั้น การที่กล่าวว่าแม่น้ำสายจะเปลี่ยนทางเดินอีกนั้นก็ขอให้เป็นที่เข้าใจในขั้นนี้ว่า เพราะไทยได้เคยมีความตกลงกับสหราชอาณาจักรเกี่ยวกับแม่น้ำสายก่อนปี พ.ศ. 2474 มาครั้งหนึ่งแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2437 ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในปัญหาบริเวณแม่น้ำสายต่อไป สำหรับแนวพรมแดนตอนเหนือนี้ก็ได้รับการปักปันเขตแดนกันไว้แล้วจากหลักฐานที่ยึดถือได้ คือ แผนที่ Burmese-Siam Demarcation Survey มาตรฐาน 1 นิ้วต่อ 4 ไมล์

เมื่อเวลาล่วงเลยมาถึงปัจจุบัน จุดต่าง ๆ ที่ได้มีการปักปันกันไว้ตามที่กล่าวมาได้กลายเป็นปัญหาขึ้นมาระหว่างไทยกับพม่า ซึ่งได้รับการสืบสิทธิในสนธิสัญญาที่ประเทศแม่ทำไว้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ ปัญหาที่มีขึ้นเป็นเพราะในอดีตวิทยาการและเทคโนโลยีด้านแผนที่ยังไม่ดี ทำให้การกำหนดจุดต่าง ๆ เกิดความผิดพลาดคลาดเคลื่อน ประกอบกับข้อตกลงในสนธิสัญญาก็คลุมเครือไม่ชัดเจน และไม่เป็นไปตามหลักสากล ทำให้ไม่สามารถหาจุดบางจุดตามข้อตกลงที่ได้ทำกันไว้ตั้งแต่สมัยพม่ายังเป็นอาณานิคมของอังกฤษพบ ทั้ง 2 ประเทศ จึงต้องรวบรวมหาหลักฐานและเหตุผลเพื่อการเจรจากำหนดเส้นเขตแดนที่ถูกต้องต่อไป

ลักษณะของแนวเขตแดนระหว่างไทยกับพม่ามีความยาวทั้งสิ้น 2,877 กิโลเมตร โดยมีทิวเขาและลำน้ำเป็นเส้นกั้นพรมแดนตามธรรมชาติทางบกซึ่งมีความยาวถึง 2,388 กิโลเมตร

แบ่งออกได้เป็น 3 ช่วง⁴⁴ ดังนี้

แนวพรมแดนตอนที่หนึ่ง เริ่มจากจุดร่วมของพรมแดนสามประเทศ คือ ไทย พม่า และลาว ณ จุดบรรจบของแม่น้ำรวกและแม่น้ำโขง ทางทิศตะวันออกของบ้านสบรวก อำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย จากนั้นแนวเส้นเขตแดนทอดไปตามร่องน้ำลึกของแม่น้ำรวก จน บรรจบกับแม่น้ำสายทางทิศตะวันตก แล้วทอดต่อไปตามลำแม่น้ำสาย จนถึงเขาดอยคา เส้นกั้น พรมแดนก็จะลัดเลาะขึ้นไปตามสันปันน้ำเขาดอยคา แม่น้ำสุรินทร์ จนถึงสันดอยผาจอง อันเป็น จุดเริ่มต้นหลักเขตที่ 1 จากนั้นแนวเส้นพรมแดนจะทอดไปตามร่องน้ำลึกของแม่น้ำสาละวินลงไป ทางตอนใต้จนถึงบริเวณที่แม่น้ำสาละวินและแม่น้ำเมยบรรจบกันซึ่งถือว่าเป็นตอนเหนือของแนว พรมแดน

แนวพรมแดนตอนที่สอง เริ่มต่อจากตอนที่หนึ่ง ณ จุดที่แม่น้ำสาละวินและแม่น้ำเมย มาบรรจบกันแล้ว เส้นเขตแดนจะลัดเลาะไปตามร่องน้ำลึกของแม่น้ำเมย จนถึงต้นแม่น้ำเมยที่ เรียกว่า สันปันน้ำปะวอคะยอ ซึ่งเป็นหลักเขตแรกของแนวพรมแดนด้านตะนาวศรีระหว่าง ไทย-พม่า บริเวณนี้อยู่ในเขตจังหวัดตากและในปัจจุบันนี้มีเพียงรูปกองหินเหลืออยู่ให้เห็นเป็น ร่องรอยเท่านั้น

แนวพรมแดนตอนที่สาม คือ ตอนตะนาวศรี เริ่มจากหลักเขตปะวอคะยอ เส้นพรมแดน จะลัดเลาะไปตามสันปันน้ำจนถึงยอดเขามุกะดกทุ่ง ผ่านหุบเขาและแม่น้ำต่าง ๆ เรื่อยไปทาง ทิศตะวันตกแล้วล้อมรวมเอาพระเจดีย์สามองค์เข้าไว้ในประเทศไทย จากนั้นเขตแดนจะเป็น เส้นตรงมาทางทิศตะวันออก ลัดเลาะและวกวนไปตามสันปันน้ำ จนถึงต้นน้ำของแม่น้ำปากจั่น หรือแม่น้ำกระบุรี ซึ่งเรียกว่าเทือกเขาแดนใหญ่ จากนั้นแนวพรมแดนจะลัดเลาะไปตามร่องน้ำลึก ของแม่น้ำปากจั่นไปจนถึงทะเลอันดามัน อันเป็นจุดสิ้นสุดเส้นพรมแดนทางบก

⁴⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 286-287.

ส่วนเส้นเขตแดนในทะเลอันดามันซึ่งมีระยะทางทั้งสิ้น 490 กิโลเมตร
สำหรับปัญหาเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับพม่าที่มีทั้งปัญหาเส้นกันเขตแดนทางบกและ
ทางทะเล ซึ่งจะแยกกล่าวแต่ละจุดที่มีปัญหาเรื้อรังมาจนถึงปัจจุบันดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกาะหลาม เกาะคัน และเกาะซันก*

ความตกลงเกี่ยวกับการกำหนดเส้นเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยกับพม่าได้กระทำ
ขึ้นเป็นครั้งแรกโดยอนุสัญญาระหว่างกษัตริย์ไทยกับข้าหลวงใหญ่แห่งอินเดียในปี พ.ศ. 2411**
ในความตกลงครั้งนี้ได้กำหนดเส้นเขตแดนไว้ถึงปลายแหลมวิกตอเรียเท่านั้น ไม่ได้รวมไปถึง
เกาะต่าง ๆ ในทะเลอันดามัน พร้อมกันนี้ได้มีบัญชีรายละเอียดกำหนดที่หมายเขตแดนและแผนที่
แนบท้ายอนุสัญญาด้วย

ทั้งสองฝ่ายได้ตรวจสอบความถูกต้องและลงนามในแผนที่เพื่อเป็นหลักฐาน ต่อมา
ฝ่ายอังกฤษได้นำแผนที่แนบท้ายอนุสัญญาซึ่งเดิมทำไว้ 3 แผ่นไปปรับปรุงใหม่ให้เหลือ 2 แผ่น
และพิมพ์ลงสีเรียบร้อย แต่เซอร์จอห์น ลอเรนซ์ ข้าหลวงใหญ่อินเดียได้คำนึงถึงปัญหาเกี่ยวกับ
เกาะต่าง ๆ ในทะเลอันดามัน จึงได้ลากเส้นประเพิ่มเติมต่อจากเส้นเขตแดนเดิม ซึ่งได้แสดง
ไว้เพียงแค່ปลายแหลมวิกตอเรียเท่านั้น โดยให้ยาวต่อไปแบ่งเกาะต่าง ๆ ในทะเลอันดามันด้วย

* เกาะทั้ง 3 เกาะที่ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำกระบือ ตำบลเขาหินเวศน์ อำเภอเมือง
จังหวัดระนอง เกาะหลามจะมีความกว้างประมาณ 650 เมตร ความยาวประมาณ 1,000 เมตร
และมีความสูงประมาณ 100 เมตร พื้นที่ของเกาะหลามประมาณ 150 ไร่ มีต้นไม้ใหญ่ปกคลุม
ทั้งเกาะ ไม่มีที่ราบ มีแหล่งน้ำจืด และไม่มีคนอยู่อาศัย เกาะคันจะมีลักษณะเป็นทรงเกือบกลม
มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 250 เมตร ความสูงประมาณ 50 เมตร และมีพื้นที่ประมาณ
4 ไร่ สภาพบนเกาะโดยทั่วไปคล้ายเกาะหลาม กล่าวคือ มีต้นไม้ใหญ่ปกคลุม ไม่มีที่ราบและไม่มี
คนพักอาศัย ส่วนเกาะซันกจะเป็นเกาะเล็ก ๆ ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางเพียงประมาณ 100 เมตร
และมีพื้นที่เพียง 3 ไร่ บนเกาะซันกไม่มีคนพักอาศัยอยู่เช่นเดียวกับทั้ง 2 เกาะแรก

** ดูเพิ่มเติมในภาคผนวก ง.

ในแผนที่ที่ได้กระทำขึ้นใหม่นี้ได้ระบุให้เกาะเซนต์ แมทธิว (Saint Mathew's Island) เกาะวิกตอเรีย (Victoria Island) และหมู่เกาะรังนกเป็นของรัฐบาลอังกฤษ ส่วนเกาะช้างและเกาะพยามเป็นของไทย⁴⁵

รัฐบาลไทยได้ประกาศยอมรับแผนที่ฉบับใหม่เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2411 โดยประกาศของเจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์ และเจ้าพระยาภูธราภัย⁴⁶

จากอนุสัญญาดังกล่าวจะเห็นว่าเส้นเขตแดนทางทะเลได้กล่าวถึงเกาะต่าง ๆ ทั่วไปเพียง 5 เกาะเท่านั้น ไม่ได้กล่าวถึงเกาะเล็กเกาะน้อยอีกมากมายหลายเกาะในพื้นที่บริเวณนั้นให้ชัดเจนว่าแต่ละเกาะเป็นของฝ่ายใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกาะทั้ง 3 เกาะอันเป็นปัญหาในปัจจุบัน

นอกจากนี้แผนที่ดังกล่าวเป็นแผนที่มาตราส่วนค่อนข้างเล็ก วิทยาการการสำรวจและการทำแผนที่ตลอดจนเครื่องมือและอุปกรณ์ก็ยังไม่ทันสมัย การเขียนตำแหน่ง และขนาด รวมทั้งรูปร่างของเกาะจึงผิดพลาดเกือบหมด ดังนั้นจึงไม่สามารถยึดถือแนวพรมแดนทางทะเลที่ได้ให้สัตยาบันไปเมื่อปี พ.ศ. 2411 ได้⁴⁷

หลังจากที่ไทยได้ให้สัตยาบันในอนุสัญญา 2411 ผ่านมาประมาณ 50 ปี ไทยต้องการทำหลักฐานของเกาะต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการปกครองจึงได้ขอซื้อผิดพลาด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴⁵ น.อ.ถนอม เจริญลาภ ร.น., "เอกสารประกอบการบรรยายสภาพทางภูมิศาสตร์และปัญหาเขตแดนทางทะเลของอ่าวไทยและทะเลอันดามัน," 29 พฤศจิกายน 2532. (อัดสำเนา)

⁴⁶ เรื่องเดียวกัน.

⁴⁷ สมบูรณ์ เสริมบุตร, "ปัญหาเขตแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน," จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า 288.

ของแผนที่ดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากสัญญาดังกล่าวแสดงเพียงว่าเกาะที่เป็นของ อังฤษมิเพียงเกาะวิคตอเรีย เกาะเซนต์ แมทธิว และหมู่เกาะริงก เท่านั้น มิได้กล่าวถึงชื่อ เกาะทั้ง 3 เกาะ ไทยจึงถือว่า เกาะที่เหลือซึ่งก็รวมเกาะทั้ง 3 นี้ด้วยเป็นของไทย ดัง แผนที่ที่ 4.7 โดยได้ขึ้นทะเบียนไว้เป็นหลักฐานในปี พ.ศ. 2472 และเนื่องจากไทยกับพม่า ไม่มีการทำความตกลงในการทำแผนที่ร่วมกัน ดังนั้นการเขียนเส้นกั้นพรมแดนจึงต่างฝ่ายต่างทำ กรมแผนที่ทหารของไทยได้จัดทำแผนที่ทางทะเลตะวันตกโดยกันเอาเกาะที่ได้เคยขึ้นทะเบียน เป็นหลักฐานของไทย ซึ่งก็รวมเกาะทั้ง 3 นี้ไว้ในอาณาเขตของไทยด้วย ส่วนทางฝ่ายพม่ายังคงยึดถือแผนที่แนบท้ายอนุสัญญาปี 2411 อยู่ เกาะทั้ง 3 จึงอยู่ในเขตแดนพม่า เส้นกั้นพรมแดน ด้านนี้ของไทยกับพม่าจึงไม่ตรงกัน⁴⁸ ดังแผนที่ที่ 4.8 แสดงการเขียนเส้นกั้นพรมแดนที่ต่างกัน ระหว่างไทยกับพม่า

เนื่องจากไทยกับพม่ามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนั้นปัญหาเกี่ยวกับสิทธิเหนือ เกาะหลาม เกาะคัน และเกาะซันก ซึ่งเป็นเพียงเกาะเล็ก ๆ และยังไม่มียุติการใช้ประโยชน์ จากเกาะทั้งสามอย่างจริงจัง จึงไม่ลุกลามใหญ่โตแต่ถ้าจะเกิดความขัดแย้งขึ้นมา ก็ในส่วนของ เจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นเท่านั้น⁴⁹

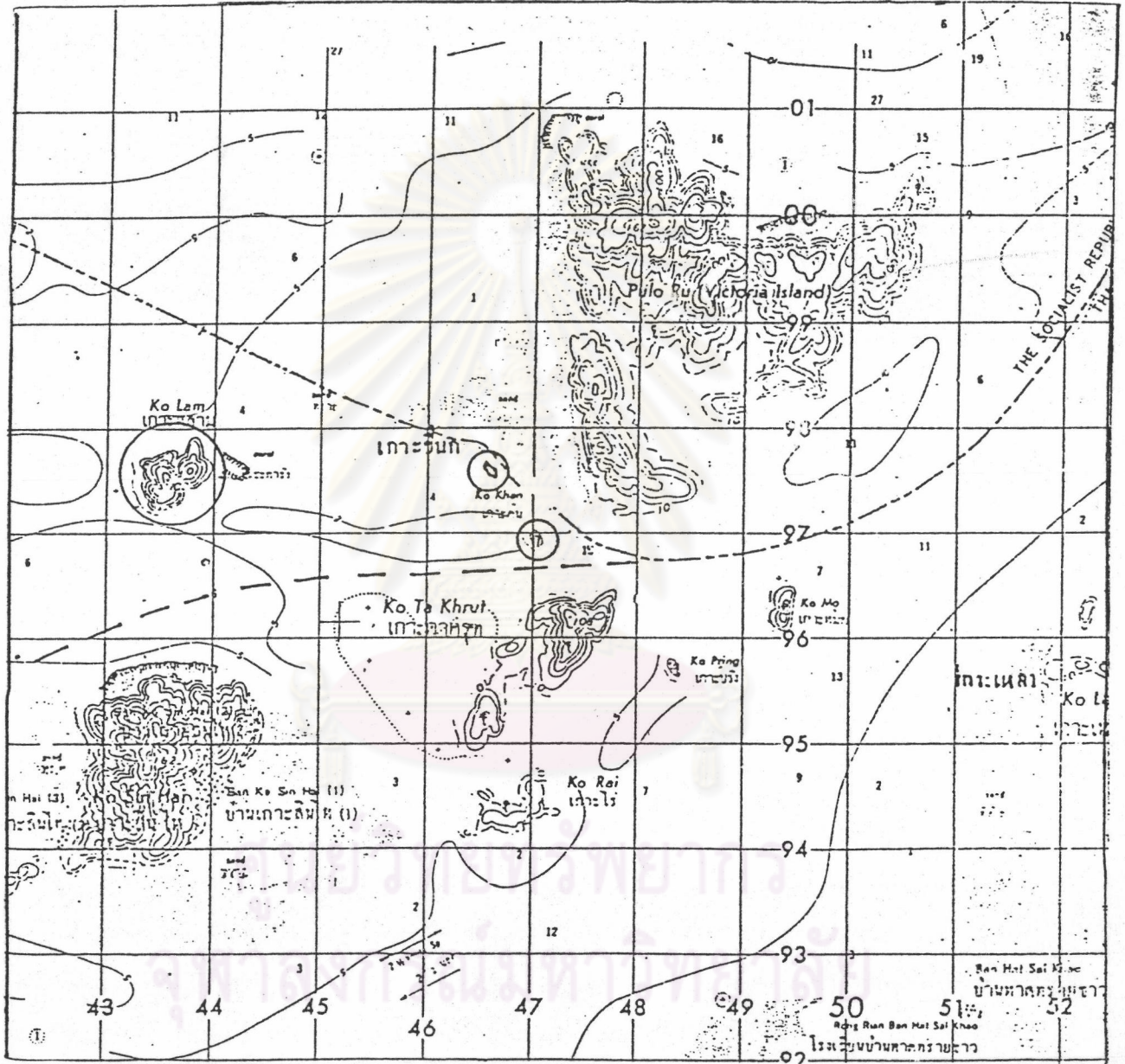
อย่างไรก็ตามเพื่อแก้ไขปัญหาล่าช้าทั้งไทยและพม่าต่างพยายามหาและรวบรวม หลักฐานเพื่อสิทธิอันชอบธรรมเหนือเกาะทั้งสาม แต่ในขณะนี้หลักฐานแสดงสิทธิเหนือเกาะทั้งสาม ที่แต่ละฝ่ายรวบรวมได้นั้นไม่ปรากฏหลักฐานแสดงการยอมรับของอีกฝ่ายหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากไทย และพม่าไม่มีข้อตกลงในการเขียนเส้นกั้นเขตแดนระหว่างประเทศร่วมกัน สำหรับหลักฐานที่ฝ่าย ไทยได้รวบรวมเพื่ออ้างสิทธิเหนือเกาะทั้งสาม⁵⁰ ได้แก่

⁴⁸ น.อ. ถนอม เจริญลาภ ร.น., "เอกสารประกอบการบรรยายสภาพทางภูมิศาสตร์ และปัญหาเขตแดนทางทะเลของอ่าวไทยและทะเลอันดามัน."

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน.

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน.

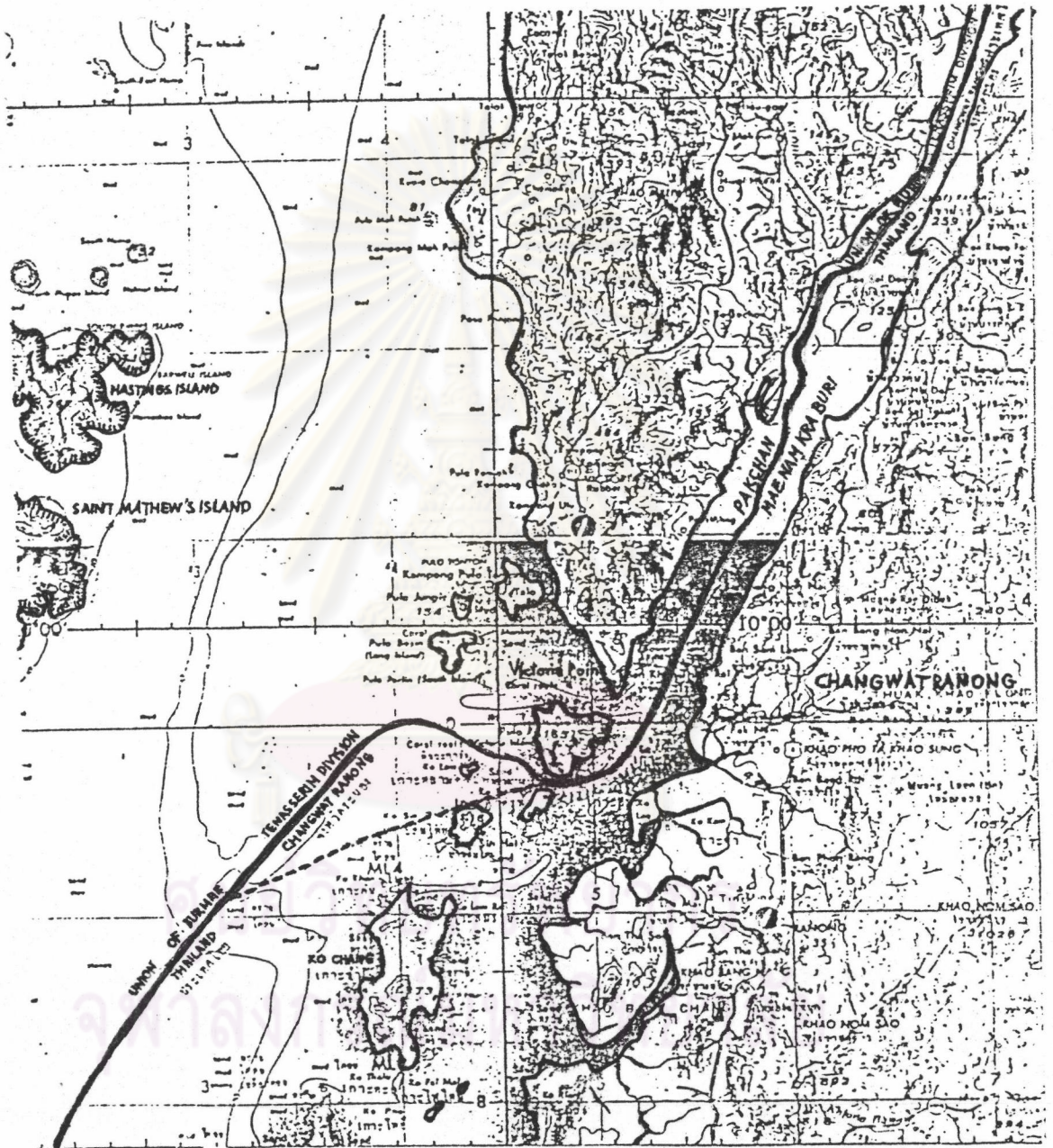
แผนที่ที่ 4.7 ที่ตั้งของเกาะหลาม เกาะคั่น และเกาะซันก

ที่มา กรมแผนที่ทหาร

แผนที่ที่ 4.8 การเขียนเส้นเขตแดนทางทะเลที่ต่างกันระหว่างไทยกับพม่า

แผนที่มาตราส่วน ๑/๒๕๐,๐๐๐ ชุก ๑๕๐๑ ระวัง NC47-6 และ NC 47-10

ที่มา กรมแผนที่ทหาร

— เส้นเขตแดนไทยเขียน

- - - - - เส้นเขตแดนพม่าเขียน

(จากหลักฐานทางสนธิสัญญา)

- หนังสือขุมนุรทศอาทร ข้าหลวงประจำจังหวัดระนอง มีถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่องอังกฤษจะจัดเรือมาสำรวจแผนที่ทะเลในน่านน้ำมาติดกับไทย ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2480 สรุปความว่า เกาะหลาม เกาะคัน และเกาะซันกได้ขึ้นทะเบียนเป็นของสยามตั้งแต่ปี พ.ศ. 2472 แล้ว โดยขึ้นอยู่กับหมู่ 5 ตำบลปากน้ำ อำเภอเขานิเวศน์ จังหวัดระนอง
- หลักฐานการขออนุญาตจากกองทัพเรืออังกฤษ เพื่อให้ทหารเรืออังกฤษที่มาสำรวจแผนที่สามารถขึ้นเกาะบางเกาะของไทยได้ ซึ่งในรายชื่อเกาะที่กองทัพเรืออังกฤษขออนุญาตมีเกาะคันรวมอยู่ด้วย แสดงถึงการยอมรับอธิปไตยของไทยเหนือเกาะคันจากอังกฤษ
- หมุดสลักหินจารึกอักษรไทยว่า "สุริยะ" และที่ฐานของหมุดดังกล่าวมีเลข "96" ปรากฏอยู่ด้วย ที่สร้างไว้บนเกาะซันก สามารถสันนิษฐานได้ว่าเรือรบหลวงสุริยะได้มาทำการฝึกบริเวณเกาะซันกในปี พ.ศ. 2496 และเจ้าหน้าที่ประจำเรือรบหลวงลำดังกล่าวได้ขึ้นมาทำหมุดที่ระลึกไว้เพื่อแสดงอธิปไตยของไทยเหนือเกาะนี้
- แผนที่ชุด L708 มาตรฐาน 1/50,000 ระวังหมายเลข 4640/1 และ 4740/4 แสดงพรมแดนตอนนี้อยู่กันเอาเกาะทั้ง 3 ไว้ในอาณาเขตไทย
- แผนที่เดินเรือหมายเลข 331 ของไทย แสดงว่าเกาะทั้ง 3 เป็นของไทย
- หนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ 23547/81 ลงวันที่ 28 มกราคม 2481 กล่าวถึงบัญชีรายชื่อเกาะต่าง ๆ ในจังหวัดระนอง ซึ่งได้มีการระบุไว้ว่าเกาะทั้ง 3 เป็นของไทย

ส่วนทางฝ่ายพม่าก็ได้รวบรวมหลักฐานเพื่อใช้อ้างสิทธิเหนือเกาะทั้ง 3 ดังนี้⁵¹

- แผนที่พม่ามาตรฐาน 1 นิ้วต่อ 1 ไมล์ ระวังเมอร์กูย หมายเลข 76K/9 สำรวจโดยพันเอก ซี. เอช. ดี. โรเดอร์ พนักงานสำรวจแห่งอินเดีย พิมพ์ครั้งแรกที่อินเดีย เมื่อปี พ.ศ. 2466 ในแผนที่ฉบับนี้ระบุว่าเกาะทั้งสามอยู่ในพม่า

⁵¹ เรื่องเดียวกัน.

- แผนที่เดินเรือของอังกฤษมาตราส่วน 1 ต่อ 200,000 ระวังเกาะ เซนท แมทริว ถึงเกาะลิมิลัน สํารวจโดย นาวาเอก แอแอล แจ็คสัน แห่งหน่วยสมุทรศาสตร์ ประจำอินเดีย ระบุว่าเกาะทั้งสามนี้อยู่ในเขตพม่าเช่นเดียวกับพันเอกไรเดอร์
- แผนที่เดินเรืออังกฤษหมายเลข 830 และ 3052 แสดงว่าเกาะทั้งสามเป็นของพม่า
- ในปัจจุบันหากมีเรือประมงไทยเข้าไปจับปลาในบริเวณเกาะดังกล่าว จะถูกเจ้าหน้าที่พม่าจับกุมทันที อันถือว่าการแสดงสิทธิการครอบครองเกาะทั้งสาม

จากการที่พม่าก็มีหลักฐานอ้างสิทธิเหนือเกาะทั้งสาม ไทยจึงต้องสืบหาและรวบรวมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเจรจาต่อไป

2. ปัญหาเขตแดนไทยที่ด่านเจดีย์ 3 องค์

ด่านเจดีย์ 3 องค์ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เส้นเขตแดนที่บริเวณนี้กำหนดไว้โดยอนุสัญญาระหว่างกษัตริย์สยามกับข้าหลวงใหญ่แห่งอินเดีย ซึ่งเป็นตัวแทนของประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2411* ซึ่งได้มีแผนที่และบัญชีที่หมายเขตแดนแนบท้ายอนุสัญญาไว้ด้วย

จากบัญชีที่หมายเขตแดน ดังแผนที่ที่ 4.9 ได้กำหนดจุดทั้งหมดไว้ 48 จุด ในส่วนเส้นเขตแดนบริเวณด่านเจดีย์ 3 องค์ ได้กำหนดไว้ว่า เส้นเขตแดนจะลากผ่านเขา ภูเขาสูงๆ มายังด่านเจดีย์สามองค์ โดยไปตามสันปันน้ำใหญ่ และจากด่านเจดีย์สามองค์มายังเขากว้าวทอง โดยยึดแนวของสันปันน้ำใหญ่เช่นเดียวกัน

*ดูเพิ่มเติมในภาคผนวก ง.

แผนที่ที่ 4.9 บัญชีที่หมายเขตแดนแนวท่ายอนลัญญา 8 กุมภาพันธ์ 2411

Isbular Statement of Boundary Marks attached to the Convention
 between
 the Kingdom of Siam and the Governor-General of India,
 defining the Boundary of the Mainland
 between
 the Kingdom of Siam and Province of Tenasseria,
 Signed at Bangkok, February 8, 1865**

Boundary Marks	Geographical Position		Contiguous Districts		Rivers rising on both sides		Descriptive Remark
	Lat N.	Long E.	British	Siamese	Tenasseria	Siam	
Cairns on the Maygathat River	15 22 42	98 37 10	Attaran	Thee the wat:	"	"	Crossing the "Pantoonan" range and the Maygathat Valley
Main watershed...	15 20 0	98 35 4	Ditto	Phra thoo wan Thee tha wat	Pha be sa	Krata	Along the main watershed
Ditto.....	15 22 47	98 31 30	Ditto	Phra thoo wan	Tee ko tha Teesay ounge	Koo-yay Eadeing tounge Khyoung	Ditto
Krondo-toung....	15 20 50	98 27 30	Ditto	Ditto	Kron wa galay	Bye-ta maleing	Ditto
"Phaya Thou Soo" Toung.....	15 18 13	98 25 55	Ditto	Ditto	Krou wa gyee	Sakay-wau	Ditto
"Three Pagodas"..	15 18 0 1	98 25 29	Ditto	Ditto	"	"	Ditto
"Kwee waw" Toung.	15 16 0	98 22 30	Ditto	Ditto	Head af- fluents Of the "Krontau"	Kayat tweng Kx and east branch of the "Khan Karau"	Ditto

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปี พ.ศ. 2436 ได้มีการตรวจสอบแนวพรหมแดนร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่สยามและอังกฤษ จึงได้พบว่าเจดีย์ทั้ง 3 องค์นั้นไม่ได้อยู่บนสันปันน้ำ เมื่อนำบัญชีที่หมายเขตแดนที่แนบท้ายอนุสัญญามาพิจารณาและตีความ ทางฝ่ายอังกฤษจึงได้ร่างแผนผัง Sketch B เสนอให้ทางฝ่ายไทยพิจารณา โดยแผนผังที่อังกฤษเสนอนั้นได้ลากเส้นตรงจากยอดเขาภูเขาชูสูงขึ้นไปยังเจดีย์องค์กลางจากนั้นก็ลากเส้นตรงจากเจดีย์องค์กลางกลับมายังยอดเขาภูเขาชูสูงอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นเส้นพรหมแดนก็จะลากไปตามสันปันน้ำ การที่ฝ่ายอังกฤษไม่ได้ลากเส้นตรงจากเจดีย์องค์กลางมายังจุดเขากวิวอทุง ตามที่ได้ระบุไว้ในบัญชีที่หมายเขตแดนแนบท้ายอนุสัญญา แต่กลับลากเส้นย้อนมายังจุดเขาภูเขาชูสูงอีกนั้น เป็นเพราะว่าอังกฤษไม่สามารถหาจุดเขากวิวอทุงได้⁵²

อย่างไรก็ตามไม่ปรากฏว่าฝ่ายไทยให้การรับรองแผนผัง Sketch B ของอังกฤษ และก็ไม่มีหลักฐานใด ๆ แสดงว่าทั้ง 2 ฝ่ายได้ประชุมร่วมกันใหม่เกี่ยวกับปัญหาเส้นเขตแดนในบริเวณดังกล่าว⁵³

ในปัจจุบันเส้นเขตแดนในบริเวณนี้ ทางฝ่ายพม่าได้ยึดถือตามแผนผัง Sketch B ของอังกฤษ กล่าวคือ พม่าได้จัดทำแผนที่มาตราส่วน 1 นิ้ว ต่อ 2 ไมล์ ขึ้นในปี 2472 โดยยึดถือจุดและรายละเอียดต่าง ๆ รวมทั้งเส้นเขตแดนตามแผนผัง Sketch B ของอังกฤษ และแผนที่ฉบับที่พิมพ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2472 ดังกล่าวนั้น พม่ายังคงใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน⁵⁴

⁵² พ.อ. พยงค์ ทิมเจริญ, "ปัญหาเขตแดนไทย-พม่าบริเวณเจดีย์ 3 องค์,"

12 มี.ค. 2533. (อัดสำเนา)

⁵³ เรื่องเดียวกัน.

⁵⁴ เรื่องเดียวกัน.

ส่วนไทยนั้นได้จัดทำแผนที่ 1 ต่อ 50,000 ซึ่งกรมแผนที่ทหารเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยมีรายละเอียดของเส้นเขตแดนในบริเวณนี้ต่างจากฝ่ายพม่าเล็กน้อย กล่าวคือ ไทยได้ลากเส้นเขตแดนจากเขาภูซูลูทงมายังเจดีย์ทั้ง 3 องค์ และกลับไปยังยอดเขาภูซูลูทงอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพราะฝ่ายไทยเองก็ยังไม่พบเช่นกัน ทว่าการลากเส้นของไทยไม่ได้ลากตรงไปยังเจดีย์องค์กลางตามที่อังกฤษได้ทำไว้ในแผนผัง Sketch B แต่ไทยได้ลากเส้นเขตแดนอ้อมองค์เจดีย์ทั้ง 3 องค์ไว้^{๕๕} ดังแผนที่ที่ 4.10 ซึ่งแสดงการลากเส้นเขตแดนที่แตกต่างกันระหว่างไทยกับพม่า

การที่แผนที่ต่อท้ายอนุสัญญาไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจน เป็นเหตุให้หาจุดที่สำคัญที่ระบุไว้ในบัญชีที่หมายเขตแดนแนวทำอนุสัญญาไม่พบนั้น ส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเส้นกันเขตแดนในบริเวณนี้ขึ้นมาในปัจจุบัน เพราะทั้งไทยและพม่าต่างก็อ้างสิทธิเหนือดินแดนบริเวณนี้โดยยึดถือแผนที่ของตนเองเป็นหลัก

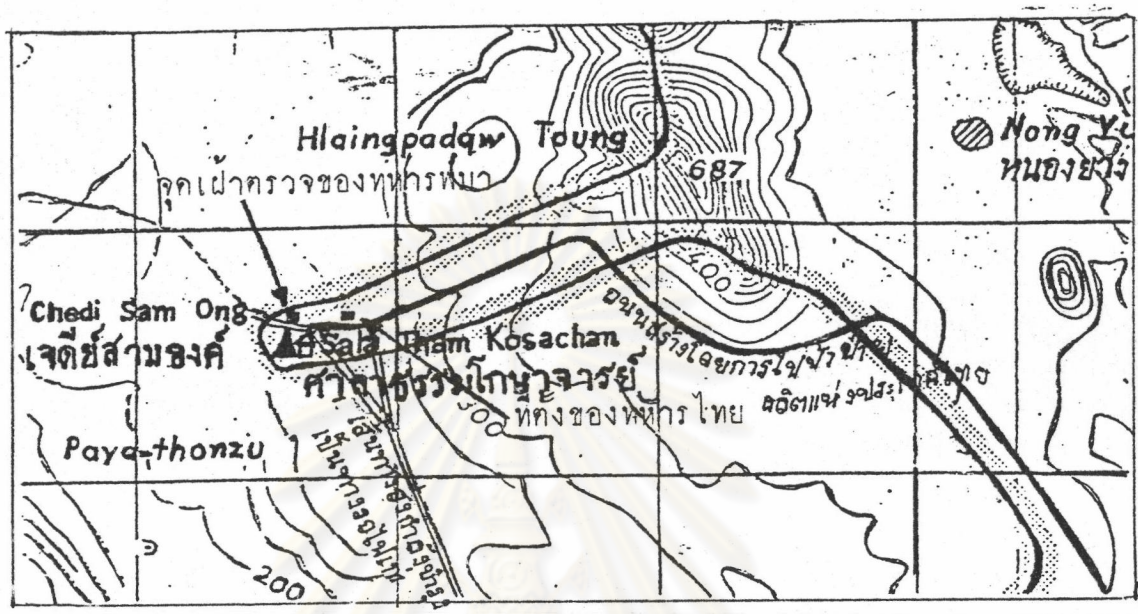
ทางพม่าได้แสดงอริปไตยเหนือดินแดนที่มีปัญหาหลายครั้ง^{๕๖} เช่น

- ในปี พ.ศ. 2527 พม่าได้ส่งกำลังเข้ากวาดล้างกองกำลังกะเหรี่ยงและมอญตามแนวชายแดนไทย-พม่าบริเวณด้านเจดีย์ 3 องค์ และได้เลยเข้ามาเผาบ้านเรือนของราษฎรชาวกะเหรี่ยง และมอญประมาณ 20 หลังคาเรือนที่อพยพเข้ามาพักพิงอยู่ในบริเวณนี้ ซึ่งหากยึดหลักตามแผนที่ของฝ่ายไทยจะถือว่าราษฎรชาวกะเหรี่ยงและมอญเหล่านั้นเข้ามาตั้งถิ่นฐานในดินแดนไทย แต่พม่าได้นำกำลังเข้ามายึดพื้นที่ในบริเวณนี้ไว้ และก่อนกลับออกไป พม่าได้อ้างสิทธิเหนือพื้นที่ดังกล่าว
- ต่อมาในระหว่างวันที่ 17-20 มิถุนายน 2528 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของพม่าได้มีหนังสือแจ้งมายังฝ่ายไทยว่า ไม่อยากให้มีการสร้างหมู่บ้านขึ้นในบริเวณที่ยังคงมีปัญหาดังกล่าว

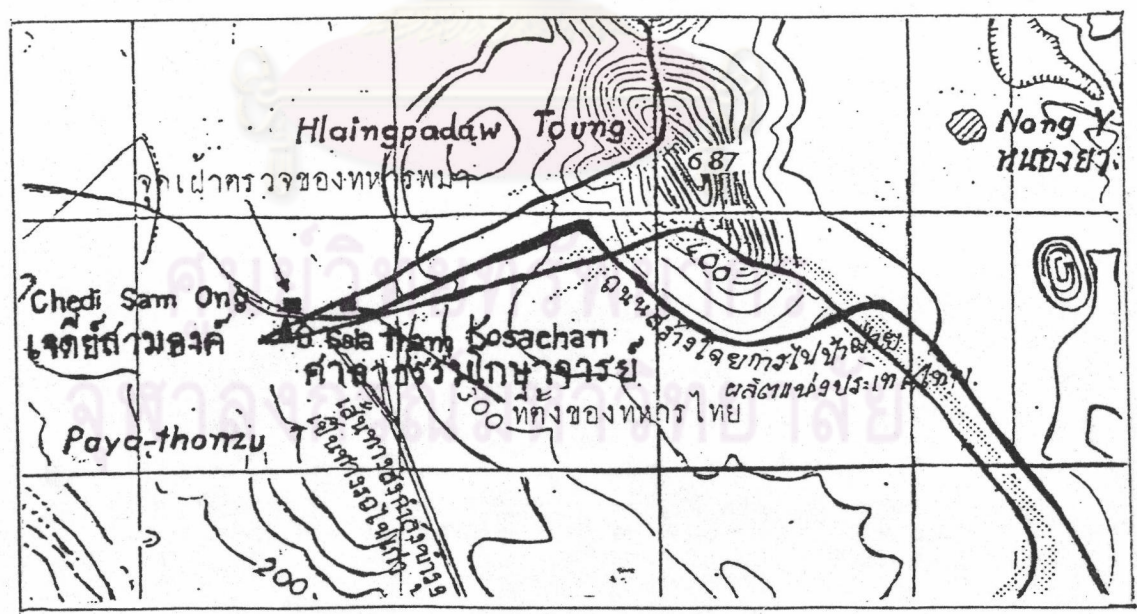
^{๕๕} เรื่องเดียวกัน.

^{๕๖} เรื่องเดียวกัน.

แผนที่ที่ 4.10 การเขียนเส้นเขตแดนบริเวณด่านเจดีย์ 3 องค์ที่ต่างกันระหว่างไทยกับพม่า

เส้นเขตแดนของไทยอ้อมค่านเจดีย์ทั้ง ๓ องค์

เส้นเขตแดนของพม่าอ้อมเจดีย์องค์เดียว

ที่มา กรมแผนที่ทหาร

- ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2533 ทางกรรมาธิการของพม่าแถลงว่าต้องการจะเจรจากับไทยเกี่ยวกับเจดีย์ 3 องค์ ซึ่งพม่าได้อ้างสิทธิเหนือดินแดนดังกล่าวโดยอ้างว่าอังกฤษได้จัดทำแผนที่ขึ้นในปี พ.ศ. 2488 ซึ่งในแผนที่ฉบับดังกล่าวดินแดนส่วนนี้เป็นของพม่า

- ต่อมาเมื่อต้นเดือนมีนาคม 2533 ทหารพม่าได้ยกกำลังเข้ามาตั้งฐานอยู่ในบริเวณที่หากพิจารณาตามแผนที่ของไทยก็จะอยู่ในเขตไทย แต่หากพิจารณาตามแผนที่พม่าก็จะอยู่ในเขตพม่า ที่ตั้งของหน่วยทหารพม่าดังกล่าวก็อยู่ห่างจากหน่วยปฏิบัติการทหารของไทยเพียง 200 เมตรเท่านั้น อย่างไรก็ตามในปลายเดือนมีนาคม ปีเดียวกัน พม่าได้ถอนกำลังกลับออกไปหมด

ฝ่ายไทยเองก็ได้แสดงอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนดังกล่าวเช่นกัน⁵⁷

ตัวอย่างเช่น

- ราษฎรที่ตั้งบ้านเรือนในบริเวณนี้หากพิจารณาตามแผนที่ไทยก็อยู่ในเขตไทย แต่หากพิจารณาตามแผนที่พม่ามีบางส่วนเข้าไปอยู่ในเขตพม่า อย่างไรก็ตามราษฎรเหล่านี้ก็ถือตัวและอ้างสิทธิของคนไทย

- ไทยเองถือว่าเมื่อใดที่ทหารพม่าเข้ามาอยู่ในดินแดนซึ่งไทยถือว่าเป็นอาณาเขตไทยแล้วจะถือว่าพม่าทำการรุกรานดินแดนและจะประท้วงไปยังรัฐบาลพม่าทันที เช่น การที่พม่ายกกำลังเข้ามาตั้งฐานที่มั่นในไทยเมื่อเดือนมีนาคม 2533 ฝ่ายไทยก็ทำการประท้วงทันที

- ในเดือนเมษายน 2533 กองพลทหารราบที่ 9 ของไทยนำกำลังไปฝึกในพื้นที่บ้านเจดีย์ 3 องค์ และได้กระจายกำลังฝึกเต็มพื้นที่ในส่วนที่ยังคงมีปัญหา โดยใช้แผนที่ของไทยเป็นหลัก ในการฝึกครั้งนี้ได้นำกระสุนจริงมาใช้ในการฝึกด้วย

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน.

3. ปัญหาการสร้างหลักรอและปัญหาเกาะกลางลำน้ำเมย

ปัญหาเรื่องการสร้างหลักรอและปัญหาการเกิดเกาะกลางลำน้ำเมยซึ่งเป็นเส้นแบ่งเขตแดนระหว่างไทยกับพม่าในเขตอำเภอมะสออด จังหวัดตากนั้นเป็นปัญหาเกี่ยวเนื่องกัน

กล่าวคือเส้นกั้นพรมแดนในช่วงอำเภอมะสออด จังหวัดตากได้กำหนดไว้โดยอนุสัญญาระหว่างกษัตริย์สยามกับข้าหลวงใหญ่แห่งอินเดีย ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2411 เช่นเดียวกับเส้นกั้นพรมแดนในส่วนอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว ในอนุสัญญานับดังกล่าวได้ระบุถึงเส้นกั้นพรมแดนตอนนีไว้ว่า "ฝ่ายเหนือเอาลำน้ำที่ไทยเรียกชื่อแม่เมย พม่าเรียกทองยี่ง ลำน้ำนั้นเป็นกลางจนสิ้นปลายน้ำถึงเขาปะวอ เขตแดนฝ่ายไทยอยู่ฝั่งตะวันออก เขตแดนอังกฤษอยู่ฝั่งตะวันตก" หมายความว่าชายฝั่งของแม่น้ำเป็นพรมแดนของแต่ละประเทศ ส่วนแม่น้ำจะเป็นของกลาง โดยไม่ได้กล่าวถึงเกาะกลางลำน้ำว่าจะเป็นของฝ่ายใด

ต่อมาราวปี พ.ศ. 2500 แม่น้ำเมยในบริเวณจุดสิ้นสุดทางหลวงไทยหมายเลข 105 ได้เกิดเกาะทรายซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 50 ไร่ขึ้นกลางลำแม่น้ำเมยเนื่องจากกระแสน้ำได้พัดพาทรายมาตกตะกอนทับถมกัน ในจุดนี้เป็นเวลานานจนในที่สุดก็กลายเป็นเกาะขึ้นมากลางแม่น้ำ เกาะทรายดังกล่าวจะถูกน้ำท่วมมิดในช่วงฤดูน้ำหลาก พอถึงฤดูแล้งปริมาณน้ำในลำแม่น้ำเมยลดลง จึงจะเห็นเกาะทรายอยู่กลางแม่น้ำก่อนไปทางฝั่งพม่า ส่วนระหว่างฝั่งไทยกับเกาะทรายนั้นจะมีร่องน้ำของแม่น้ำเมยไหลกั้น^{๕๐}

ในปี พ.ศ. 2523 กระแสน้ำได้เปลี่ยนทางเดินไปชิดกับฝั่งพม่า ทำให้เกาะย้ายมาอยู่ใกล้กับฝั่งไทย ดังแผนที่ที่ 4.11 กระแสน้ำในลำแม่น้ำเมยได้กัดเซาะฝั่งพม่าโดยเฉพาะ

^{๕๐} ชจิตภัย บุรุษพันธ์, "เอกสารประกอบคำบรรยายปัญหาชายแดนของไทย,"

แผนที่ที่ 4.11 แผนที่สังเขปแสดงปัญหาหลักกรอและเกาะกลางลำน้ำเมย

อย่างยิ่งในช่วงฤดูฝน ทำให้ตลิ่งฝั่งพม่าถูกน้ำเซาะจนพัง ในปี พ.ศ. 2524 ทางกรมป่าไม้
อนุมัติงบประมาณจำนวน 7 ล้านบาทเพื่อสร้างเครื่องชะลอกกระแสน้ำไม่ให้กระแสน้ำเข้าเซาะตลิ่ง
โดยตรง เครื่องชะลอกกระแสน้ำดังกล่าวเรียกว่า "หลักกรอ" ทางกรมป่าไม้ได้สร้างหลักกรอเรียง
รายตลอดแนวตลิ่งฝั่งพม่าไว้ประมาณ 20 แห่ง^{๕๙}

ผลจากการสร้างหลักกรอ ทำให้กระแสน้ำไหลมาชิดฝั่งไทยและกัดเซาะตลิ่งฝั่ง
ไทยในบริเวณบ้านห้วยม่วง ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ราษฎรไทยบ้าน
ห้วยม่วงจึงร่วมมือกันจัดหาไม้ไผ่ทำเครื่องป้องกันน้ำกัดเซาะตลิ่งฝั่ง กันขวางไว้ 3 จุด แต่ละ
จุดมีความยาวประมาณ 20 เมตร ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น^{๖๐}

ในราวเดือนธันวาคม 2524 ทางฝ่ายพม่าได้ซ่อมแซมหลักกรอที่ชำรุดและได้จัด
สร้างเพิ่มขึ้นอีก 6 แห่ง ทางฝ่ายไทยได้พิจารณาเห็นว่าการสร้างหลักกรอเพิ่มเติมของพม่านั้น
จะทำให้พ้องถึงฤดูน้ำหลากกระแสน้ำจะไหลมาชิดฝั่งไทยและจะกัดเซาะตลิ่งฝั่งไทยพังเสียหาย
อีกทั้งยังจะทำให้เกาะกลับไปชิดฝั่งพม่า ในเดือนเมษายน 2525 ทางอำเภอแม่สอด ได้เสนอ
รายงานของงบประมาณสร้างหลักกรอไปยังจังหวัดตาก ฝ่ายไทยจึงได้จัดสร้างหลักกรอขึ้น ซึ่งเป็น
เหตุให้ฝ่ายพม่าไม่พอใจ ดังนั้นในวันที่ 16 ของเดือนเดียวกันนั้น ทหารพม่าออกเครื่องแบบ
จำนวน 12 คน จากกองพันที่ 97 ซึ่งมีฐานที่ตั้งอยู่ที่อำเภอเมียวดี ได้ข้ามลำน้ำเมยมายังฝั่งไทย
และยิงปืนขับไล่คนงานไทยที่กำลังก่อสร้างหลักกรออยู่ แล้วรื้อถอนหลักกรอที่อยู่ในระหว่างการ
ก่อสร้างก่อนข้ามลำน้ำเมยกลับไป ซึ่งฝ่ายไทยได้ทำหนังสือประท้วงไปยังรัฐบาลพม่าทันทีแต่
ไม่ได้รับการตอบรับใด ๆ จากทางฝ่ายพม่า^{๖๑}

^{๕๙} เรื่องเดียวกัน.

^{๖๐} เรื่องเดียวกัน.

^{๖๑} เรื่องเดียวกัน.

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นายมีชัย ฤชุพันธ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ว่าราชการจังหวัดตาก จึงได้เดินทางไปตรวจบริเวณที่เกิดเหตุและได้อนุมัติงบประมาณก่อสร้างหลักรอกที่มั่นคงขึ้น ดังนั้นการก่อสร้างหลักรอกได้เริ่มขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2525^{๕๒}

ในวันที่ 1 ธันวาคม ปีเดียวกัน ทางพม่าได้ส่งเจ้าหน้าที่ข้ามมายังฝั่งไทยเพื่อขอให้ไทยระงับการก่อสร้างหลักรอดังกล่าวไว้ก่อน เนื่องจากจะทำให้ความขัดแย้งไม่สามารถหาทางยุติลงได้ และปัญหาเรื่องสิทธิครอบครองเหนือเกาะทรายดังกล่าวก็ยังไม่สามารถจะสรุปได้ว่าจะเป็นของฝ่ายใด ทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยได้รับว่าจะนำข้อเสนอดังกล่าวรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการก่อสร้างหลักรอกยังไม่สามารถหยุดได้^{๕๓}

ทางฝ่ายพม่าไม่พอใจในคำตอบของไทย ราษฎรพม่าจำนวนประมาณ 70 คน มีท่อนไม้เป็นอาวุธ ได้ข้ามลำน้ำเมยมายังฝั่งไทยในวันเดียวกันนั่นเอง และได้ใช้ท่อนไม้ที่นำติดตัวมาด้วยเป็นอาวุธขับไล่คนงานไทยที่กำลังก่อสร้างหลักรอกอยู่^{๕๔}

ความก้าวร้าวของพม่าครั้งนี้ ทำให้ปัญหาเริ่มรุนแรงขึ้น ฝ่ายไทยได้ทำการประท้วงไปยังพม่าแต่ทางพม่าได้กล่าวแต่เพียงว่าเป็นเรื่องของราษฎรที่มีความไม่พอใจกันเอง เจ้าหน้าที่ของพม่าไม่ได้เข้าไปมีส่วนรู้เห็นแต่ประการใด ทางฝ่ายไทยจึงได้โต้ตอบด้วยการปิดด่านเข้า-ออก แม่สอด-เมียวดีเป็นเวลา 2 วัน ยังผลให้ราษฎรพม่าต้องประสบกับความเดือดร้อนไม่สามารถมาซื้อสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคจากฝั่งไทยได้ และเมื่อเป็นการป้องกันไม่ให้คนงานไทยที่กำลังดำเนินการก่อสร้างหลักรอกต้องได้รับอันตรายจากฝ่ายพม่า ทางจังหวัดตากจึงได้จัดส่งเจ้าหน้าที่อาสาสมัครจำนวน 50 นายมาให้การคุ้มครองและดูแลจนการก่อสร้าง

^{๕๒} เรื่องเดียวกัน.

^{๕๓} เรื่องเดียวกัน.

^{๕๔} เรื่องเดียวกัน.

หลักกรรจำนวน 17 แห่งเสรีจสมบูรณั ดั่งนั้นกระแสน้ำในลำน้ำเมยจึงยังคงไหลซิดฝั่งพม่าและ
เกาะทรายก็ยังคงซิดฝั่งไทยอยู่เช่นเดิม^{๕๕}

อย่างไรก็ตามพม่าได้พยายามอ้างสิทธิเหนือเกาะทรายนี้ กล่าวคือ ในวันที่ 6
มีนาคม 2526 พม่าได้ยื่นบันทึกช่วยจำอ้างกรรมสิทธิเหนือเกาะดังกล่าว โดยมีใจความสรุปได้ว่า
ฝ่ายไทยได้เป็นผู้สร้างหลักกรรขึ้นเชื่อมกับเกาะทราย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเบี่ยงเบนทิศทางการ
ไหลของกระแสน้ำในแม่น้ำให้ซิดไปยังฝั่งพม่า และทำให้เกาะเลื่อนเข้ามาติดกับฝั่งไทย^{๕๖}

ทางฝ่ายไทยได้โต้ตอบไปว่า ทางฝ่ายไทยเองได้มีการติดต่อกับพม่าอย่าง
เป็นทางการเพื่อให้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมขึ้นมาเจรจาเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา
แต่กลับไม่ได้รับการตอบสนองแต่อย่างใดจากฝ่ายพม่า^{๕๗}

สำหรับฝ่ายไทยเองนั้น นับแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันก็ได้มี
ราษฎรไทยอพยพเข้าไปทำการเกษตรอยู่บนเกาะเป็นจำนวนมาก โดยที่ทางพม่าเองก็ไม่ได้มี
การขัดขวางห้ามปราม ต่อมาในวันที่ 16 ตุลาคม 2532 คณะข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน
ชาวอำเภอแม่สอด จังหวัดตากได้ร่วมกันจัดสร้างเสาธงขนาดใหญ่มีความสูง 40 เมตร ไว้บน
เกาะทรายดังกล่าวอันเป็นการแสดงอธิปไตยเหนือเกาะนี้ ซึ่งทางพม่าก็ยังไม่ได้มีการประท้วง
แต่อย่างใด^{๕๘}

^{๕๕} เรื่องเดียวกัน.

^{๕๖} เรื่องเดียวกัน.

^{๕๗} เรื่องเดียวกัน.

^{๕๘} เรื่องเดียวกัน.

ทางกรมสนธิสัญญา กระทรวงการต่างประเทศได้เคยหยิบยกปัญหาขึ้นมานี้
พิจารณาเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2530 โดยได้ข้อสรุปว่า หากหาทรายซึ่งก็หมายถึงเกาะดังกล่าว
เลื่อนเข้าชิดติดกับฝั่งไทยจนกลายเป็นพื้นเดียวกันแล้ว โดยไม่มีกระแสน้ำไหลผ่านกั้นขวาง
เหมือนเดิม ก็สามารถถือเป็นลักษณะเดียวกับการงอกของพื้นที่ริมตลิ่ง ดังนั้นกรรมสิทธิ์เหนือพื้นที่
นี้จึงน่าจะเป็นของไทย^{๕๙}

4. ปัญหาดอยกลาง

ดอยกลาง เป็นชื่อของยอดเขาลูกหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาแดนลาว
อยู่ในเขตอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ทางกรมแผนที่ทหารได้ดำเนินการจัดทำแผนที่ใน
บริเวณนี้ เมื่อปี พ.ศ. 2505 โดยใช้แนวสันปันน้ำบนดอยกลางเป็นเส้นกั้นเขตแดน ทำให้มี
หมู่บ้านไทยบางแห่งต้องตกอยู่ในเขตของพม่า และถูกทหารพม่าจัดเก็บภาษีพืชผลและการค้าจาก
ราษฎรในหมู่บ้านดังกล่าวอย่างไม่มีกฎเกณฑ์ ทำให้ราษฎรไทยต้องประสบกับความเดือดร้อน^{๖๐}

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2512 ทางราชการไทยโดยกองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้
รับผิดชอบ ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปสำรวจบริเวณพื้นที่ดังกล่าว พบว่าการที่เส้นกั้นพรมแดนไม่
ชัดเจน ทำให้หมู่บ้านบางต้นฝั่งถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยทางส่วนเหนือจะอยู่ในเขตพม่า
และทางส่วนใต้จะอยู่ในเขตไทย สำหรับหมู่บ้านดอยกลางอยู่ในเขตพม่าทั้งหมด แต่ในสภาพความ
เป็นจริงแล้ว ชาวหมู่บ้านดอยกลางเป็นคนไทยทั้งสิ้น โดยขึ้นทะเบียนราษฎรเป็นราษฎรหมู่ที่ 7
ตำบลแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่^{๖๑}

^{๕๙} เรื่องเดียวกัน

^{๖๐} สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร, "ปัญหาเขตแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน," จิตวิทยา
ความมั่นคง, หน้า 289.

^{๖๑} เรื่องเดียวกัน.

กรมสนธิสัญญา กระทรวงการต่างประเทศจึงได้ทำการตรวจสอบหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับเขตแดนในตอนี้ พบหลักฐานในสารตราพระราชสีห์ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีถึงข้าหลวงใหญ่รักษาเมืองลาวเฉียง และคุณอักษรถึงพระเจ้าเมืองเชียงใหม่ ว่าด้วยเรื่องเขตแดนลงวันที่ 27 ตุลาคม ร.ศ. 111 (2435) ได้กำหนดแนวพระราชอาณาเขตที่จะปักปันกับอังกฤษไว้ทางด้านทิศตะวันออกของเมืองหางจนถึงปากน้ำรวกที่บรรจบกับแม่น้ำโขง โดยให้ทอดไปตามสันปันน้ำบนดอยห้วยฮะ มีไซ้ไปตามสันดอยกลาง⁷²

หลังจากการปักปันเขตแดนในครั้งนั้นแล้ว ได้มีการจัดทำแผนที่ไว้ 2 ชุด เรียกว่า แผนที่ Burma - Siam Demarcation Survey ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2437 ลงนามโดยผู้แทนแห่งพระเจ้ากรุงสยามและพระนางเจ้าแห่งอังกฤษ และแต่ละฝ่ายได้ถือไว้คนละชุดพร้อมกันนั้น ได้มีการทำปฏิญญารับรองแผนที่ดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้แทนทั้งสองฝ่ายได้ลงนามและประทับตราไว้เป็นหลักฐาน⁷³

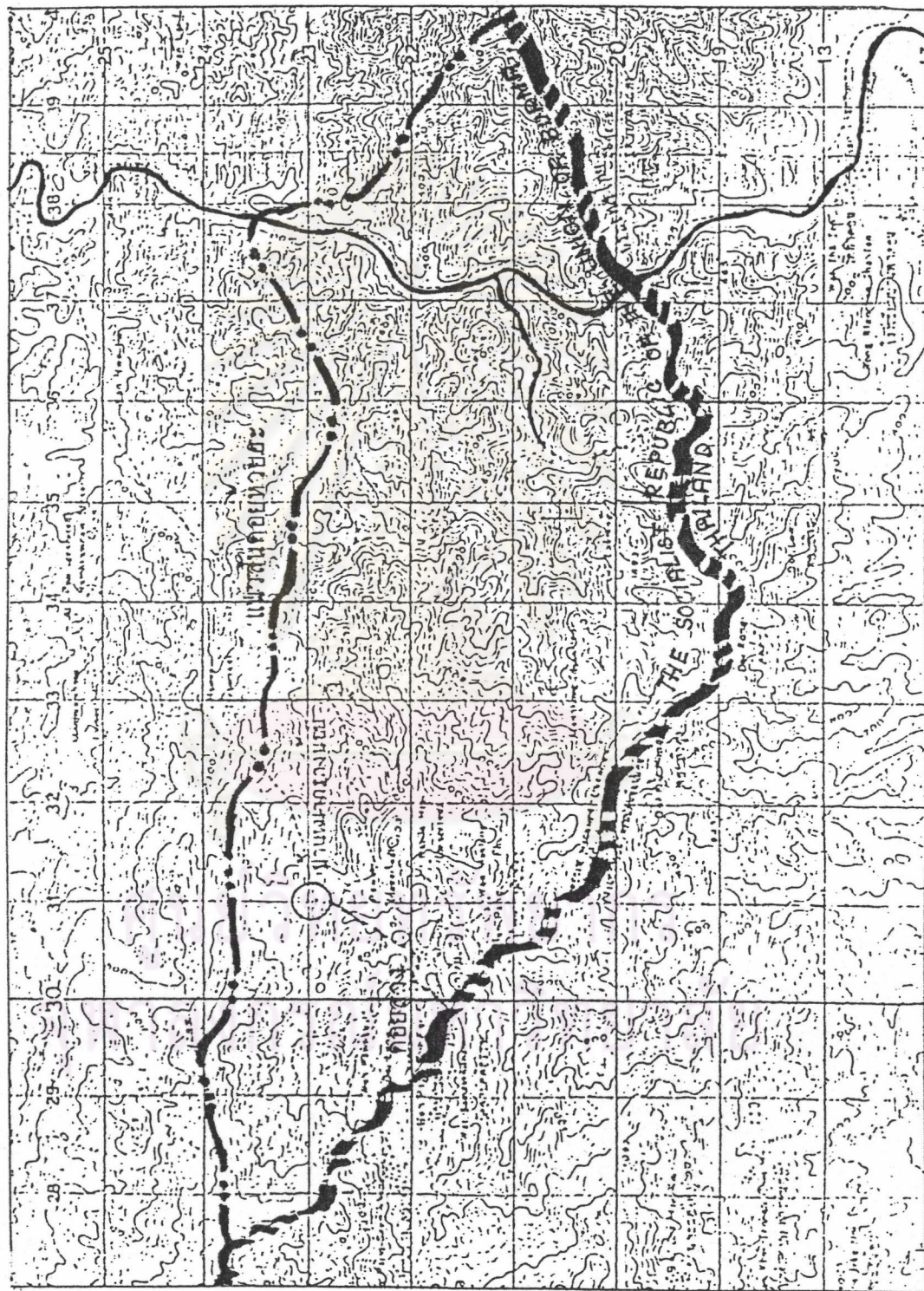
กล่าวได้ว่าเส้นเขตแดนไทย-พม่าบริเวณนี้ที่ปรากฏในแผนที่ฉบับปัจจุบันไม่ได้ทอดไปบนสันดอยห้วยฮะตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่กลับทอดไปบนสันของดอยกลาง ซึ่งอยู่ต่ำจากดอยห้วยฮะลงมาประมาณ 70 เมตร⁷⁴ ดังแผนที่ที่ 4.12

⁷² เรื่องเดียวกัน.

⁷³ เรื่องเดียวกัน.

⁷⁴ พลเอกสายหยุด เกิดผล, ""ปัญหาความมั่นคงชายแดนไทย-พม่า ในเขตภาคเหนือของไทย," จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า 339.

แผนที่ที่ 4.12 แผนที่แสดงเส้นแบ่งเขตแดนบริเวณดอยกลาง

ที่มา กรมแผนที่ทหาร

5. ปัญหาแม่น้ำสายและแม่น้ำรวก*

เส้นกั้นพรมแดนทางตอนเหนือสุดระหว่างไทยกับพม่าได้ถูกกำหนดให้ใช้แม่น้ำสายและแม่น้ำรวกเป็นเส้นกั้นเขตแดน โดยปฏิญญาระหว่างไทยกับอังกฤษลงวันที่ 17 ตุลาคม 2437 ซึ่งกระทำกันขึ้น ณ กรุงเพช ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากแม่น้ำสายและแม่น้ำรวกเป็นเพียงลำน้ำสายเล็ก ๆ ในปฏิญญาจึงไม่ได้ระบุไว้ว่าให้ใช้ส่วนไหนของแม่น้ำ คงถือลำน้ำทั้งสายเป็นเส้นกั้นเขตแดนและใช้ประโยชน์ร่วมกัน⁷⁵

เนื่องจากพื้นที่ที่แม่น้ำทั้ง 2 ไหลผ่านมีลักษณะเป็นดินตะกอน ร่วนซุย ง่ายต่อการกัดเซาะของน้ำ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเดินของแม่น้ำทั้ง 2 สายทีละเล็กละน้อย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2474 และ 2475 รัฐบาลสยามกับรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรได้ทำหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างกัน โดยให้ยึดถือร่องน้ำลึกของแม่น้ำสายเป็นเส้นกั้นพรมแดนตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา โดยไม่ต้องคำนึงว่าต่อไปแม่น้ำสายจะเปลี่ยนทิศทางอย่างไร⁷⁶ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในเบื้องต้นของปัญหาเส้นกั้นเขตแดน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2484 แม่น้ำรวกได้เปลี่ยนทางเดินเข้าไปในเขตของพม่า "ทำให้เกิดเกาะ" ขนาดใหญ่ขึ้น เรียกว่า "เกาะช้าง" มีเนื้อที่ประมาณ 5 ตารางกิโลเมตร (3,125 ไร่) ซึ่งอังกฤษยอมยกเกาะนี้ให้แก่ไทย และได้ทำข้อตกลงเพิ่มเติมกำหนดให้ใช้ร่อง

* แม่น้ำสายและแม่น้ำรวก เป็นแม่น้ำที่มีแหล่งต้นน้ำในพม่า แม่น้ำสายมีความยาวประมาณ 11 กิโลเมตร เป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับพม่าในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ส่วนแม่น้ำรวกมีความยาวประมาณ 33 กิโลเมตรเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างไทยกับพม่าในเขตอำเภอแม่สายและอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

⁷⁵ สมบูรณ์ เสงี่ยมบุตร, "ปัญหาเขตแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน," จิตวิทยาความมั่นคง, หน้า 289.

⁷⁶ เรื่องเดียวกัน.

น้ำลิกไนต์แม่น้ำรวกเป็นเส้นกั้นเขตแดนเช่นที่ได้เคยทำเพิ่มเติม ในกรณีที่แม่น้ำสายเปลี่ยนแปลงทางเดินมาก่อน⁷⁷

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2510 แม่น้ำสายได้เปลี่ยนทางเดินอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เกิดจากราษฎรไทยได้ทำฝายกั้นน้ำขึ้น 3 แห่ง ได้แก่ ฝายเหมืองแดง ฝายเวียงหอม และฝายเหมืองงาม เพื่อนำน้ำจากฝายทั้ง 3 ดังกล่าวไปใช้ในการกสิกรรม การดำเนินการของฝายไทยเช่นนี้ ทำให้น้ำท่วมเข้าไปในพื้นที่ฝั่งพม่าลึกถึงประมาณ 1,200 ไร่ ซึ่งทางพม่าได้พยายามป้องกันโดยจัดสร้างกำแพงดินปิดกั้นบริเวณช่องทางที่แม่น้ำไหลเข้าไป การกระทำดังกล่าวราษฎรไทยไม่พอใจเพราะทำให้น้ำไหลกลับเข้ามาท่วมไร่นาของราษฎรไทยเสียหาย ราษฎรไทยจึงได้พากันไปรื้อกำแพงดินดังกล่าวออกเสีย พม่าจึงได้ยิงปืนขู่ ทางพม่าจึงต้องจัดกำลังตำรวจตระเวนชายแดนเข้าประจำในบริเวณดังกล่าวเพื่อรักษาความสงบ⁷⁸

รัฐบาลของทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายพม่าจึงได้นำปัญหาดังกล่าวขึ้นมาเจรจากัน โดยที่ระหว่งการเจรจานั้นขอให้ทั้ง 2 ฝ่าย ระงับการกระทำใด ๆ ก็ตาม อันเกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว⁷⁹

ในวันที่ 7-14 พฤษภาคม 2511 ได้มีการประชุมระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลพม่าเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวขึ้นเป็นครั้งแรก โดยทางผู้แทนจากรัฐบาลพม่าได้กล่าวหาว่าสาเหตุของการเปลี่ยนทางเดินของแม่น้ำสายนั้นมาจากการกระทำของฝ่ายไทย ซึ่งทางฝ่ายไทยได้ชี้แจงว่าการกระทำดังกล่าวมิได้มีเจตนาเพื่อครอบครองดินแดนเพิ่มเติม แต่ทำเพื่อผลประโยชน์ทางการเกษตรเท่านั้น และในขณะที่เริ่มดำเนินการสร้างฝาย ทางพม่าก็ไม่ได้ทักท้วงแต่อย่างใด⁸⁰

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 290.

⁷⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 291.

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน.

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน.

หลังจากการเจรจาในปี พ.ศ. 2511 ทั้งฝ่ายไทยและพม่าก็ไม่ได้มีการเจรจาในเรื่องดังกล่าวอีกเลยมานานถึง 14 ปี โดยในระหว่างนี้ไทยได้ทำคันดินกั้นตลอดความยาวของแม่น้ำสายเพื่อป้องกันตลิ่งพัง

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2524 ฝ่ายพม่าได้เป็นผู้ริ้วฟื้นขอให้หยุดยั้งเรื่องนี้ขึ้นมาเจรจากันใหม่ โดยฝ่ายพม่าเสนอให้มีการปักปันเขตแดนแบบคงที่ในแม่น้ำสาย และให้ใช้ร่องน้ำลึกในช่วงก่อนเกิดการเปลี่ยนแปลงเส้นทางเดินของแม่น้ำเป็นแนวอาณาเขต ไทยยอมรับในเรื่องการใช้แนวเขตแดนแบบคงที่ แต่ขอให้ใช้ร่องน้ำลึกในปัจจุบันแทน^๑

ในที่สุด เมื่อปี พ.ศ. 2529 ทั้ง 2 ฝ่ายจึงได้ตกลงไปสำรวจสถานที่ร่วมกันจากการไปสำรวจครั้งนี้ทำให้ทราบว่าไม่มีทางเป็นไปได้ที่จะหาแนวแม่น้ำก่อนเหตุการณ์เมื่อปี พ.ศ. 2510 ได้ เพราะเหตุการณ์ผ่านมานาน ราษฎรไทยก็ได้เข้าจับจองพื้นที่ดังกล่าวและใช้ทำการเกษตรจนหมดสิ้น ดังนั้นทางฝ่ายพม่าจึงจำเป็นต้องใช้ร่องน้ำลึกในปัจจุบันแทน^๒

หลังจากการเจรจาเป็นผลสำเร็จ โดยทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายพม่า ต่างมีสิทธิในการเดินเรือและใช้น้ำจากแม่น้ำทั้ง 2 ได้อย่างเป็นธรรม ไม่ว่าแม่น้ำดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงเส้นทางเดินไปอย่างไร ทั้ง 2 ฝ่ายได้จัดทำหลักอ้างอิงเขตแดน (Boundary Reference Pillar : BRP) ขึ้นบนฝั่งของตนเองเป็นคู่ขนานกันไป แต่ละคู่ก็จะกำกับเลขหมายของหลักตรงกัน เมื่อการสำรวจปักปันเขตแดนทางภาคพื้นดินสิ้นสุดลงแล้ว คงเหลือการให้สัตยาบันใน

^๑ "Steps Leading to Thai-Burma Border Accord in Principle," The Nation (4 February 1987) : 4-5.

^๒ Ibid.

บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding) เท่านั้น*

ปัญหาเรื่องเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับพม่าที่ยังคงมีความคลุมเครือ และไม่ชัดเจนย่อมก่อให้เกิดปัญหาระหว่างไทยกับพม่าตามมา ไม่ว่าจะเป็นการรุกล้ำอธิปไตยของแต่ ละฝ่าย หรือการปฏิบัติต่อราษฎรในบริเวณดังกล่าว เป็นต้น ทั้งนี้เพราะต่างฝ่ายต่างยึดถือแผนที่ คนละฉบับ โดยไม่ได้มีการประสานเรื่องเส้นเขตแดนที่ตรงกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงของไทยไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคมไม่มากก็น้อย

ความสำคัญของพม่าต่อความมั่นคงของไทยในทัศนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการกำหนดนโยบาย

จากปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดในบริเวณแนวพรมแดนไทย-พม่าซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ของไทยดังที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้นนั้น ผู้มีส่วนในการกำหนดนโยบายของไทยต่อพม่าจึงมี ความจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการดำเนินความสัมพันธ์กับพม่า เป็นอย่างมาก การจะใช้นโยบายกีดกันพม่าในด้านต่าง ๆ ตามมติประชาคมโลกที่คำนึงถึงแต่เพียงหลักการของสิทธิ มนุษยชนเท่านั้น ย่อมเป็นไปได้ในกรณีของไทย ทั้งนี้เพราะไทยเองอยู่ในฐานะประเทศ เพื่อนบ้านของพม่าที่มีพรมแดนติดต่อกันยาวที่สุดถึง 2,877 กิโลเมตร และมีช่องทางติดต่อ ระหว่าง 2 ประเทศตามแนวชายแดนมากมายถึง 76 ช่องทาง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วแต่ต้น ยังผล ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณรอยต่อของแนวพรมแดนของทั้ง 2 ประเทศมีการติดต่อกันอย่าง ใกล้ชิดเหมือนญาติพี่น้อง** อีกทั้งในบริเวณนี้ยังคงมีปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของไทย

*พิธีแลกเปลี่ยนสัตยาบันสารบันทึกความเข้าใจระหว่างไทยกับพม่าเกี่ยวกับเขตแดน คงที่ช่วงแม่น้ำสาย-แม่น้ำรวก ได้มีขึ้น ณ กระทรวงการต่างประเทศ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2535 โดยมี นายอาสา สารสิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นตัวแทน ของรัฐบาลไทย และ อู ยุ่น สว เอกอัครราชทูตพม่าประจำประเทศไทย เป็นผู้แทนรัฐบาลพม่า

** ทั้งนี้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บรรดาข้าราชการ และเจ้าหน้าที่หลายท่านที่ปฏิบัติงาน อยู่ตามชายแดน

ตามแนวชายแดนด้านตะวันตกอีกหลายประการ ซึ่งรอการแก้ไขอยู่ และปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ ได้กลายเป็นปัญหาร่วมกันระหว่างประเทศไปแล้ว เช่น ปัญหาการผลิตและการค้ายาเสพติด ถึงจะมองว่า ปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในพม่า อันมีสาเหตุมาจากกองกำลังชนกลุ่มน้อย ที่ต้องการแยกตัวออกจากพม่า เพื่อเป็นรัฐอิสระจนเกิดเป็นการสู้รบบริเวณใกล้เคียงแนวพรมแดนติดประเทศไทยก็ตามที่แต่ก็มีผลทำให้ไทยต้องพลอยได้รับความเสียหายไปด้วย หรือปัญหาอื่น ๆ ที่มีอยู่ในบริเวณแนวพรมแดน ซึ่งอาจไม่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาการค้าตามแนวชายแดน หรือปัญหาเส้นกันเขตแดนระหว่างประเทศก็ตาม ต่างล้วนเป็นปัญหาที่ทั้งไทยและพม่าต่างมีส่วนเกี่ยวพัน จึงถือได้ว่าเป็นปัญหาความมั่นคงและผลประโยชน์ร่วมกัน การแก้ไขก็จะต้องร่วมมือกันจึงจะสำเร็จ ไทยเองก็มีความต้องการที่จะเร่งแก้ไขปัญหาเหล่านั้นให้ลุล่วงเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดนด้านตะวันตก ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรักษาสัมพันธภาพอันดีกับรัฐบาลพม่าไว้ต่อไป ดังคำสัมภาษณ์ของ ร.ต. ประภาส ลิ้มปะพันธ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศในหนังสือพิมพ์ Bangkok Post เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2532 ว่า

ปัญหาตามแนวพรมแดนมีหลายเรื่องที่เราทำไม่ได้ เมื่อเรามีโอกาสสร้างความเข้าใจกับพม่าซึ่งอาจช่วยป้องกันการสูญเสียที่ไม่จำเป็นของราษฎรไทยที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ตามแนวชายแดนอันเป็นผลมาจากการสู้รบระหว่างกำลังของรัฐบาลพม่ากับกองกำลังชนกลุ่มน้อย เราก็ไม่ควรละทิ้งโอกาสนี้ มันจะเป็นประโยชน์มากหากการไปเยือนพม่าจะเป็นผลให้เราสามารถช่วยป้องกันการสูญเสียชาวบ้านไทย แม้เพียงหนึ่งชีวิต บ้านเพียงหนึ่งหลัง หรือหมู่บ้านสักแห่งที่จะต้องพบกับความเสียหายในอนาคต

และ ร.ต. ประภาส ยังได้ให้สัมภาษณ์ถึงปัญหาเรื่องเส้นกันเขตแดนไว้ว่า^{๑๑} ในเรื่องปัญหาเส้นกันพรมแดนเป็นปัญหาการสืบสิทธิจากอังกฤษ เมื่อไทยเข้าเป็นภาคีสมาชิกในองค์การสหประชาชาติ ไทยได้ประกาศยอมรับพันธกรณีที่มีอยู่

^{๑๑} สัมภาษณ์ ร.ต. ประภาส ลิ้มปะพันธ์, 30 กันยายน 2535.

ระหว่างประเทศ ทางกรมแผนที่ทหาร ได้จัดสร้างหลักเขตแดนมากำหนดแนว
พรมแดนไว้คร่าว ๆ ซึ่งจริง ๆ แล้วต้องมีการตกลงเจรจากันในภายหลัง เพื่อหา
ความถูกต้องและนำอนุสัญญาที่มีอยู่มาแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ ปัญหาเส้นกั้นพรมแดน
หากรอช้าจะกลายเป็นปัญหาเรื้อรังถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน ยิ่งต่อไปหากพม่าเข้มแข็ง
สามารถคุมพื้นที่ได้ทั้งประเทศ การเจรจาก็จะยิ่งยากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาเส้นเขต
แดนในทะเลที่มีผลประโยชน์มหาศาล ไม่ว่าจะในเรื่องการประมง น้ำมันและสิทธิ
ประโยชน์สืบเนื่องไปถึงขั้วโลกใต้ อย่างไรก็ตามในการเจรจาเรื่องพรมแดนก็จะ
ต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง บนพื้นฐานของสนธิสัญญา เพราะหากพูดถึงความ
ได้เปรียบเสียเปรียบ การเจรจาก็คงสำเร็จได้ยาก ยิ่งตอนนั้นมาต้องการมิตรต่อ
งการความช่วยเหลือ เราสามารถให้ได้ ก็จะมีผลช่วยให้การเจรจาประสบความสำเร็จ
สำเร็จได้ง่ายและเร็วขึ้น

ดังนั้นรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ จึงได้มีนโยบายในส่วนที่
เกี่ยวข้องกับปัญหาความมั่นคง ชายแดนไทย-พม่า โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ^{๑๔} ได้แก่*

1. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีกับพม่าให้กระชับแน่นแฟ้น ในฐานะประเทศเพื่อนบ้านที่
มีเขตแดนติดต่อกัน เพื่อผลประโยชน์ทางด้านความมั่นคง
2. สนับสนุนให้พม่าเป็นเพื่อนบ้านที่ดีและมีเสถียรภาพ
3. ร่วมมือกับรัฐบาลพม่าเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง และปัญหาต่าง ๆ บนมูลฐานของ
ผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อความร่วมมือซึ่งกันและกันทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วิชาการ และ
วัฒนธรรม

^{๑๔} สัมภาษณ์, ธนพันธ์ ศรีสาคร.

* สำหรับการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายหลัก 3 ประการจะมีส่วนราชการ
6 หน่วยรับผิดชอบ คือ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวง
การต่างประเทศ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสภาความมั่นคงแห่งชาติ